

INSTITUTUL INIMII
"NICULAE STĂNCIOIU"

INSTITUTUL INIMII "Niculae Stancioiu"
CLUJ-NAPOCA

REGISTRATURA GENERALĂ

INTRARE
IEȘIRE

Nr. 8467

1 0. AUG. 2026

**CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ
INSTITUTUL INIMII DE URGENȚĂ PENTRU BOLI
CARDIOVASCULARE "NICULAE STĂNCIOIU"
CLUJ-NAPOCA**

2026

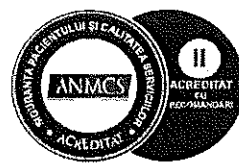
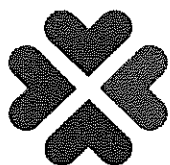
Prezentul cod a fost elaborat de către _____, conform _____ și aprobat de Comitetul Director.

Aprobat:

Manager, Președintele comisiei de monitorizare – Jr. Florin CRIȘAN
Director medical, Prof. Dr. Adrian MOLNAR
Director Financiar-contabil, Ec. Isabela LUCA

Avizat:

Consilier juridic – Jr. Ioana DAN

CUPRINS

pagina

1	Temeiul legal	
2	TITLUL I	
	Codul de conduită al personalului	
3	TITLUL II	
	Etica și deontologia medicilor	
4	TITLUL III	
	Etica și deontologia farmacistului	
5	TITLUL IV	
	Etica și deontologia biochimistului, biologului și chimistului	
6	TITLUL V	
	Etica și deontologia asistentului medical generalist, a moașei și a asistentului medical din spital	
7	TITLUL VI	
	Etica și conduita personalului TESA; Principiile etice ale consilierului juridic	
8	TITLUL VII	
	Avertizorul în interes public	

Temeiul legal

La elaborarea prezentului Cod de Etică și Deontologie Profesională au stat la bază, ca temei legal, următoarele acte normative în vigoare:

1. Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare;
2. OUG nr. 57 din 2019;
3. Ordin MS nr. 1502/2016 pentru aprobarea componenței și a atribuțiilor Consiliului Etic care funcționează în cadrul spitalelor publice;
4. Legea nr. 460/2003 privind exercitarea profesiei de biochimist, și chimist;
5. DECIZIE nr. 2 din 15 iunie 2009 privind aprobarea Statutului Colegiului Farmaciștilor din România și a Codului deontologic al farmacistului;
6. OUG nr. 144/ 2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România;
7. Hotărârea OAMMR nr. 2/09.07.2009 privind adoptarea Codului de etică și deontologie al asistentului medical generalist, al moașei și al asistentului medical din România;
8. Legea nr. 514/2003 privind exercitarea profesiei de consilier juridic, cu modificările și completările ulterioare;
9. Legea nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public;
10. Legea nr. 46/2003 privind drepturile pacientului;
11. Hotărârea nr. 2/30.10.2025 privind Codul de deontologie medicală al Colegiului Medicilor din Romania, cu intrare în vigoare din 01.01.2026;
12. HOTĂRÂRE nr. 3 din 27 martie 2026 pentru modificarea Codului de deontologie medicală al Colegiului Medicilor din România, adoptat prin Hotărârea Adunării generale naționale a Colegiului Medicilor din România nr. 2/2025
13. Codul Penal, TITLUL V – Infracțiuni de corupție și de serviciu;
14. Ordinul Secretarului General al Guvernului nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, cu completările ulterioare;
15. Hotărârea Guvernului nr. 1269/2021 privind aprobarea Strategiei Naționale Anticorupție.
16. Codul de etică al membrilor ordinului biochimistilor, biologilor și chimiștilor în sistemul sanitar din România OBBCSSR, completat și actualizat în 2025.

TITLUL I

CODUL DE CONDUITĂ AL PERSONALULUI INSTITUTULUI INIMII

CAPITOLUL 1 SCOP, DOMENIUL DE APLICARE ȘI PRINCIPII GENERALE

Codul de etică și deontologie profesională este proiectat pentru a contribui la îmbunătățirea rezultatelor instituției prin respectarea drepturilor fiecărui angajat și derularea relațiilor cu pacienții și publicul într-un mod etic.

Pacienții au dreptul fundamental la protejarea demnității personale și respectarea valorilor culturale psiho-sociale și spirituale. Aceste valori influențează deseori percepțiile pacienților asupra afecțiunilor medicale și a tratamentelor medicale. Înțelegerea și respectarea acestor valori constituie ghiduri pentru instituție în satisfacerea corespunzătoare a nevoilor pacienților.

Conducerea instituției conștientizează faptul că practicile de relaționare cu pacienții precum și conduita personalului instituției în furnizarea de servicii medicale către pacienți au un efect semnificativ asupra răspunsului fiecărui pacient la tratamentele medicale oferite.

Responsabilitatea etică constă în:

- Analizarea cu considerație a valorilor pacienților și preferințelor, inclusiv decizia de a refuza /întrerupe tratamentul;
- Recunoașterea responsabilităților angajaților în condițiile legii;
- Informarea pacienților despre responsabilitățile care le revin în procesul de primire a serviciilor medicale
- Gestionarea relațiilor noastre cu pacienții și publicul într-un mod etic.

Art.1 Domeniul de aplicare

1. Codul de conduită al personalului din cadrul Institutului Inimii de Urgență pentru Boli Cardiovasculare "Nicolae Stăncioiu" Cluj-Napoca a fost întocmit în conformitate cu prevederile legale respectiv Art. 8, alin 1, lit a. a OMS 1502/2016 și reglementează normele de conduită profesională a personalului institutului.
2. Normele de conduită profesională prevăzute de prezentul cod sunt obligatorii pentru personalul angajat în cadrul institutului, încadrat în baza prevederilor Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2. Obiective

1. Obiectivele prezentului cod de etică și deontologie profesională urmăresc să asigure creșterea calității serviciului public de sănătate, o bună administrare a interesului public, precum și eliminarea birocrăției și a faptelor de corupție din sectorul public, prin:
2. Reglementarea normelor de conduită profesională necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt a prestigiului Institutului Inimii "Nicolae Stăncioiu" din Cluj- Napoca și al personalului angajat;
3. Informarea publicului, pacienților cu privire la conduita profesională la care este îndreptățit să se aștepte din partea personalului institutului în îndeplinirea atribuțiilor;
4. Crearea unui climat de încredere și respect reciproc între pacienți și personalul institutului, pe de o parte și între cetățeni și instituțiile publice, pe de altă parte.

Art. 3 Principii generale

1. Principiile care guvernează conduita profesională a personalului institutului sunt următoarele:
2. Prioritatea interesului public - principiu conform căruia personalul are îndatorirea de a considera interesul public mai presus decât interesul personal, în îndeplinirea atribuțiilor;

3. Asigurarea egalității de tratament a cetățenilor/pacienților în fața instituțiilor publice - principiu conform căruia personalul angajat are îndatorirea de a aplica același regim juridic și de tratament, în situații identice sau similare;
4. Profesionalismul - principiu conform căruia personalul angajat are obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;
5. Imparțialitatea și nediscriminarea - principiu conform căruia angajații institutului sunt obligați să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea atribuțiilor funcției;
6. Integritatea morală - principiu conform căruia personalului institutului îi este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru el sau pentru altul, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material, în afara celor legale;
7. Libertatea gândirii și a exprimării - principiu conform căruia personalul institutului poate să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
8. Cinstea și corectitudinea - principiu conform căruia, în îndeplinirea atribuțiilor și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul institutului trebuie să fie de bună-credință și să acționeze pentru îndeplinirea conformă a atribuțiilor de serviciu;
9. Deschiderea și transparența - principiu conform căruia activitățile desfășurate de angajații institutului în exercitarea atribuțiilor/funcțiilor sunt publice și pot fi supuse monitorizării.

Art. 4 Termeni

În înțelesul prezentului cod, expresiile și termenii de mai jos au următoarele semnificații:

1. Personal angajat - persoană încadrată și numită într-o funcție în cadrul institutului, în condițiile Legii nr. 53/2003, cu modificările ulterioare.
2. Funcție - ansamblul atribuțiilor și responsabilităților stabilite, în temeiul legii, în fișa postului;
3. Interes public - acel interes care implică garantarea și respectarea de către institut, a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor - pacienți, recunoscute de Constituție, legislația națională și tratatele internaționale la care România este parte, precum și îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, cu respectarea principiilor eficienței, eficacității și economicității cheltuirii resurselor;
4. Interes personal - orice avantaj material sau de altă natură, urmărit ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru alții, de către personalul institutului prin folosirea reputației, influenței, facilităților, relațiilor, informațiilor la care are acces, ca urmare a exercitării atribuțiilor funcției;
5. Conflict de interese - acea situație sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al angajatului contravine interesului public, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea sa în luarea deciziilor ori îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care îi revin în exercitarea funcției deținute;
6. Informație de interes public - orice informație care privește activitățile sau care rezultă din activitatea unității sanitare și care este stabilită astfel de către conducerea instituției, în baza prevederilor legale în vigoare, indiferent de suportul ei;
7. Informație cu privire la date personale - orice informație privind o persoană identificată sau identificabilă.

CAPITOLUL 2 NORME GENERALE DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ A PERSONALULUI

Art. 5 Asigurarea unui serviciu public de calitate

1. Personalul angajat are obligația de a asigura un serviciu public de calitate în beneficiul pacienților, prin participarea activă la luarea deciziilor și la transpunerea lor în practică, în scopul realizării competențelor instituției, în limitele atribuțiilor stabilite prin fișa postului.

2. În exercitarea funcției, personalul angajat are obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă, pentru a câștiga și a menține încrederea publicului, bolnavilor în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea instituțiilor publice.

Art. 6 Respectarea Constituției și a legilor

1. Angajații au obligația ca, prin actele și faptele lor, să respecte Constituția și legile țării și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale, în conformitate cu atribuțiile care le revin, cu respectarea eticii profesionale.
2. Personalul trebuie să se conformeze dispozițiilor legale privind restrângerea exercițiului unor drepturi, datorată naturii funcțiilor deținute.

Art. 7 Loialitatea față de Institut

1. Personalul angajat are obligația de a apăra cu loialitate prestigiul Institutului Inimii "Niculae Stancioiu" Cluj-Napoca, în care își desfășoară activitatea, precum și de a se abține de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acesteia.
2. Angajaților le este interzis:
3. Să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea Institutului, cu politicile și strategiile acestuia;
4. Să facă aprecieri în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care Institutul, are calitatea de parte, dacă nu sunt abilitați în acest sens;
5. Să dezvăluie informații care nu au caracter public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;
6. Să dezvăluie informațiile la care au acces în exercitarea funcției, dacă această dezvăluire este de natură să atragă avantaje necuvenite ori să prejudicieze imaginea sau drepturile Institutului ori ale unor angajați, precum și ale persoanelor fizice sau juridice;
7. Să acorde asistență și consultanță persoanelor fizice sau juridice, în vederea promovării de acțiuni juridice ori de alta natură împotriva statului ori a Institutului, în care își desfășoară activitatea.
8. Prevederile prezentului cod de conduită nu pot fi interpretate ca o derogare de la obligația legală a personalului angajat de a furniza informații de interes public celor interesați, în condițiile legii.

Art. 8 Libertatea opiniilor

1. În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu angajații au obligația de a respecta demnitatea funcției deținute, corelând libertatea dialogului cu promovarea intereselor Institutului Inimii.
2. În activitatea lor angajații au obligația de a respecta libertatea opiniilor și de a nu se lăsa influențați de considerente materiale personale.
3. În exprimarea opiniilor, personalul trebuie să aibă o atitudine conciliantă și să evite generarea conflictelor datorate schimbului de păreri.

Art. 9 Activitatea publică

1. Relațiile cu mass-media se asigură de către persoanele desemnate în acest sens de conducătorul instituției, în condițiile legii.
2. Angajații desemnați să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de conducătorul instituției.
3. În cazul în care nu sunt desemnați în acest sens, angajații pot participa la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al instituției în cadrul căreia își desfășoară activitatea.

Art. 10 Activitatea politică

1. În exercitarea funcției deținute, personalului îi este interzis:
2. Să participe la colectarea de fonduri pentru activitatea partidelor politice;
3. Să furnizeze sprijin logistic candidaților la funcții de demnitate publică;
4. Să colaboreze, în cadrul relațiilor de serviciu cu persoanele fizice sau juridice care fac donații ori sponsorizări partidelor politice;
5. Să afișeze în cadrul unității, însemne ori obiecte inscripționate cu sigla sau denumirea partidelor politice ori a candidaților acestora.

Art. 11 Folosirea imaginii proprii

În considerarea funcției pe care o deține, personalul angajat are obligația de a nu permite utilizarea numelui sau a imaginii proprii în acțiuni publicitare pentru promovarea unei activități comerciale.

Art. 12 Cadrul relațiilor în exercitarea atribuțiilor funcției

1. În relațiile cu personalul Institutului, precum și cu persoanele fizice sau juridice, angajații sunt obligați să aibă un comportament bazat pe respect, bună-credință, corectitudine și amabilitate.
2. Personalul are obligația de a nu aduce atingere onoarei, reputației și demnității persoanelor din cadrul Institutului, precum și persoanelor cu care intră în legătură în exercitarea funcției, prin:
 - a. Întrebuințarea unor expresii jignitoare;
 - b. Dezvăluirea aspectelor vieții private;
 - c. Formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase.
3. Personalul angajat trebuie să adopte o atitudine imparțială și justificată pentru rezolvarea clară și eficientă a problemelor bolnavilor. Personalul institutului are obligația să respecte principiul egalității cetățenilor în fața legii și a instituțiilor publice, prin:
 - a. Promovarea unor soluții coerente, conform principiului tratamentului nediferențiat, raportate la aceeași categorie de situații de fapt;
 - b. Eliminarea oricărei forme de discriminare, bazată pe aspecte privind naționalitatea, convingerile religioase și politice, starea materială, sănătatea, vârsta, sexul sau altele.

Art. 13 Conduita în cadrul relațiilor internaționale

1. Personalul institutului care reprezintă Institutul Inimii în cadrul unor organizații internaționale, instituții de învățământ, conferințe, seminarii și alte activități cu caracter internațional are obligația să promoveze o imagine favorabilă țării și instituției publice pe care o reprezintă.
2. În deplasările în afara țării, în interes de serviciu, personalul institutului este obligat să aibă o conduită corespunzătoare regulilor de protocol și să respecte legile și obiceiurile țării gazdă.

Art. 14 Interdicția privind acceptarea cadourilor, serviciilor și avantajelor

Angajații nu trebuie să solicite ori să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, care le sunt destinate personal, familiei, părinților ori persoanelor cu care au relații de afaceri sau de natură politică, care le pot influența imparțialitatea în exercitarea funcțiilor deținute ori pot constitui o recompensă în raport cu aceste funcții.

Art. 15 Participarea la procesul de luare a deciziilor

1. În procesul de luare a deciziilor, angajații au obligația să acționeze conform prevederilor legale și să își exercite capacitatea de apreciere în mod fundamentat și imparțial.
2. Angajații au obligația de a nu promite luarea unei decizii de către Institutul Inimii, sau îndeplinirea atribuțiilor în mod privilegiat, de către alți angajați.

Art. 16. Obiectivitate în evaluare

1. În exercitarea atribuțiilor specifice funcțiilor de conducere, angajații au obligația să asigure egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru personalul din subordine.
2. Personalul de conducere are obligația să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, atunci când propune ori aprobă avansări, promovări, transferuri, numiri sau eliberări din funcții ori acordarea de stimulente materiale sau morale, excluzând orice formă de favoritism ori discriminare.
3. Personalul de conducere are obligația de a nu favoriza sau defavoriza accesul ori promovarea în funcție pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme cu principiile prevăzute la Art. 3.

Art. 17. Folosirea abuzivă a atribuțiilor funcției deținute

1. Personalul institutului are obligația de a nu folosi atribuțiile funcției deținute în alte scopuri decât cele prevăzute de lege.
2. Prin activitatea de luare a deciziilor, de consiliere, de evaluare sau de participare la anchete ori acțiuni de control, personalul institutului nu poate urmări obținerea de foloase sau avantaje în interes personal ori producerea de prejudicii materiale sau morale altor persoane.
3. Angajații au obligația de a nu interveni sau influența vreo anchetă de orice natură, din cadrul Institutului Inimii, sau din afara acestuia, în considerarea funcției pe care o dețin.
4. Angajații au obligația de a nu impune altor angajați să se înscrie în organizații sau asociații, indiferent de natura acestora, ori de a nu le sugera acest lucru, promițându-le acordarea unor avantaje materiale sau profesionale.

Art. 18. Utilizarea resurselor publice

1. Personalul institutului este obligat să asigure ocrotirea proprietății publice și private a statului și a unităților administrativ-teritoriale, să evite producerea oricărui prejudiciu, acționând în orice situație ca un bun proprietar.
2. Personalul institutului are obligația să folosească timpul de lucru, precum și bunurile aparținând instituției numai pentru desfășurarea activităților aferente funcției deținute.
3. Personalul institutului trebuie să propună și să asigure, potrivit atribuțiilor care îi revin, folosirea utilă și eficientă a banilor publici, în conformitate cu prevederile legale.
4. Personalului institutului care desfășoară activități publicistice în interes personal sau activități didactice îi este interzis să folosească timpul de lucru ori logistica instituției publice pentru realizarea acestora, fără aprobarea conducerii unitatii.

CAPITOLUL 3 COORDONAREA ȘI CONTROLUL APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ PENTRU PERSONALUL ANGAJAT

Art. 19. Sesizarea

1. Conducerea Institutului Inimii poate fi sesizată de orice persoană cu privire la:
 - a. Încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită de către angajații contractuali;
 - b. Constrângerea sau amenințarea exercitată asupra angajatului contractual pentru a-l determina să încalce dispozițiile legale în vigoare ori să le aplice necorespunzător.
2. Sesizarea prevăzută la alin.(1) nu exclude sesizarea organului disciplinar competent, potrivit legii, din cadrul autoritatilor și instituțiilor publice.

3. Angajații nu pot fi sancționați sau prejudiciați în niciun fel pentru sesizarea cu bună-credință a organelor competente, în condițiile legii.
4. Conducerea Institutului Inimii prin intermediul Consiliului Etic va verifica actele și faptele pentru care a fost sesizată, cu respectarea confidențialității privind identitatea persoanei care a făcut sesizarea.

Art. 20. Soluționarea sesizării

1. Rezultatele activității de centralizare a sesizărilor sau petițiilor se consemnează într-un raport pe baza căruia Consiliul Etic va formula recomandări cu privire la modul de corectare a deficiențelor constatate.
2. Recomandările Consiliului Etic, vor fi comunicate:
 - a. Angajatului sau persoanei care a formulat sesizarea;
 - b. Angajatului care face obiectul sesizării;
 - c. Conducătorului locului de muncă în care își desfășoară activitatea angajatul care face obiectul sesizării.

Art. 21. Răspunderea

1. Încălcarea dispozițiilor prezentului cod de conduită atrage răspunderea disciplinară a personalului, în condițiile legii.
2. Organele cu atribuții disciplinare: Consiliul Etic și Comisia de disciplină, au competența de a cerceta încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită și de a propune aplicarea sancțiunilor disciplinare în condițiile Legii nr. 53/2003, cu modificările și completările ulterioare.
3. În cazurile în care faptele săvârșite întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, vor fi sesizate organele de urmărire penală competente, în condițiile legii.
4. Personalul contractual răspunde patrimonial, în cazurile în care, prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduită profesională, aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice.

TITLUL II ETICA ȘI DEONTOLOGIA MEDICILOR

CAPITOLUL 1 Principiile fundamentale ale exercitării profesiei de medic

Art.1 Scopul și rolul profesiei medicale:

Întreaga activitate profesională a medicului este dedicată exclusiv apărării vieții, sănătății și integrității fizice și psihice a ființei umane.

Art.2 Nediscriminarea

Actul profesional și întreaga activitate a medicului se vor exercita, respectiv desfășura fără niciun fel de discriminare, inclusiv în ceea ce privește starea de sănătate sau șansele de vindecare ale pacientului.

Art.3 Respectul demnității ființei umane

În toate situațiile actul profesional, în oricare formă sau modalitate s-ar desfășura, se va face cu respectarea strictă a demnității umane ca valoare fundamentală a corpului profesional.

Art.4 Primordialitatea interesului și a binelui ființei umane

În toate deciziile cu caracter medical, medicul va trebui să se asigure că interesul și binele ființei umane prevalează interesului societății ori al științei.

Art.5 Obligatorietatea normelor profesionale și a celor de conduită

Medicul trebuie să depună toate diligențele și să se asigure că decizia profesională pe care o ia sau intervenția cu caracter medical respectă normele și obligațiile profesionale și regulile de conduită specifice cazului respectiv.

Art.6 Independența profesională

Medicul este dator să stăruie și să își apere independența profesională, fiind interzisă orice determinare a actului medical ori a deciziei profesionale de rațiuni de rentabilitate economică sau de ordin administrativ.

Art.7 Caracterul relației medic-pacient

Relația medicului cu pacientul va fi una exclusiv profesională și se va clădi pe respectul acestuia față de demnitatea umană, pe înțelegere și compasiune față de suferință.

Art.8 Obligația diligenței de mijloace

Medicul își va dedica întreaga știință și pricepere interesului pacientului său și va depune toată diligența pentru a se asigura că decizia luată este corectă, iar pacientul beneficiază de maximum de garanții în raport cu condițiile concrete, astfel încât starea sa de sănătate să nu aibă de suferit.

Art.9 Principiul specializării profesionale

Cu excepția unor cazuri de urgență vitală, medicul acționează potrivit specialității, competențelor și practicii pe care le are.

Art.10 Respectul față de confrăți

De-a lungul întregii sale activități, medicul își va respecta confrății, ferindu-se și abținându-se să îi denigreze.

CAPITOLUL 2 CONSIMȚĂMÂNTUL

Art.11 Acordarea și retragerea consimțământului

1. Nicio intervenție în domeniul sănătății nu se poate efectua decât după ce persoana vizată și-a dat consimțământul liber și în cunoștință de cauză.
2. În aceleași condiții, consimțământul se poate retrage în orice moment de persoana vizată.
3. Dispozițiile privind retragerea consimțământului sunt valabile și în ceea ce privește consimțământul exprimat, în condițiile legii, de altă persoană sau instituție decât persoana respectivă.

Art.12 Consimțământul în cazul minorilor

1. Atunci când, conform legii, un minor nu are capacitatea de a consimți la o intervenție, aceasta nu se poate efectua fără acordul reprezentantului său legal sau a unei alte persoane ori instanțe desemnate prin lege.
2. Medicul, în funcție de vârsta și gradul de maturitate a minorului și numai strict în interesul acestuia, poate lua în considerare și părerea minorului.

Art.13 Consimțământul persoanelor fără capacitatea de a consimți

Atunci când, conform legii, un major nu are, din cauza unui handicap mintal, a unei boli sau dintr-un motiv similar, capacitatea de a consimți la o intervenție, aceasta nu se poate efectua fără acordul reprezentantului său ori fără autorizarea unei autorități sau a unei persoane ori instanțe desemnate prin lege.

Art.14 Informarea prealabilă și adecvată a persoanei

1. Medicul va solicita și va primi consimțământul numai după ce, în prealabil, persoana respectivă sau cea îndreptățită să își dea acordul cu privire la intervenția medicală a primit informații adecvate în privința scopului și naturii intervenției, precum și în privința consecințelor și a riscurilor previzibile și în general acceptate de societatea medicală.
2. Pe cât posibil, medicul va urmări ca informarea să fie adecvată și raportată persoanei care urmează să își manifeste consimțământul.

Art.15 Lipsa consimțământului în situații de urgență

Atunci când, din cauza unei situații de urgență, nu se poate obține consimțământul adecvat, se va putea proceda imediat la orice intervenție indispensabilă din punct de vedere medical în folosul sănătății persoanei vizate.

Art.16 Consimțământul implicit

În interesul pacientului sunt valabile și vor fi luate în considerare autorizările și dorințele exprimate anterior cu privire la o intervenție medicală de către un pacient care, în momentul noii intervenții, nu este într-o stare care să îi permită să își exprime voința sau dacă prin natura sa actul medical are o succesiune și o repetabilitate specifică.

CAPITOLUL 3 SECRETUL PROFESIONAL ȘI ACCESUL LA DATELE REFERITOARE LA STAREA DE SĂNĂTATE

Art.17 Secretul profesional

Medicul va păstra secretul profesional și va acționa în acord cu dreptul legal al fiecărei persoane la secretul vieții sale private din punctul de vedere al informațiilor referitoare la sănătatea sa.

Art.18 Întinderea obligației de păstrare a secretului profesional

1. Obligația medicului de a păstra secretul profesional este opozabilă inclusiv față de membrii familiei persoanei respective, dacă aceștia nu au fost declarați ca aparținători în Foaia de observație.
2. Obligația medicului să păstreze secretul profesional persistă și după ce persoana respectivă a încetat să îi fie pacient sau a decedat.

Art.19 Transmiterea datelor referitoare la sănătatea persoanei

1. Medicul va gestiona informația medicală în baza prevederilor prezentului cod, ale legislației în vigoare sau în baza mandatului pacientului.
2. Obligația medicului de informare nu mai subzistă în cazul în care pacientul decide, sub semnătură, că nu mai dorește să fie informat în cazul în care informațiile prezentate de către medic i-ar cauza suferință.

Art. 20 Derogări de la regula păstrării secretului profesional

Derogările de la dreptul fiecărei persoane la respectul vieții sale private din punctul de vedere al informațiilor referitoare la sănătate sunt numai cele prevăzute în mod expres de lege.

CAPITOLUL 4 REGULI GENERALE DE COMPORTAMENT ÎN ACTIVITATEA MEDICALĂ

Art. 21 Comportamentul profesional și etic

1. Medicul trebuie să fie un model de comportament profesional și etic, fiind în permanență preocupat de creșterea nivelului său profesional și moral, a autorității și prestigiului profesiei medicale.
2. Comportamentul profesional implică, fără a se limita, preocuparea constantă și permanentă a medicului

pentru aflarea, pe orice cale, inclusiv prin intermediul formelor de educație medicală continuă, a celor mai noi descoperiri, procedee și tehnici medicale asimilate și agreeate de comunitatea medicală.

Art. 22 Fapte și acte nedeontologice

Sunt contrare principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic, în special, următoarele acte:

1. practicarea eutanasiei și eugeniei;
2. cu excepția situațiilor prevăzute de lege sau de normele profesiei, refuzul acordării serviciilor medicale;
3. abandonarea unui pacient care necesită servicii de urgență sau se află în pericol fără asigurarea că acesta a fost preluat de o altă unitate medicală sau de un alt medic ori că beneficiază de condiții adecvate situației în care se află și stării sale de sănătate;
4. folosirea unor metode de diagnostic sau tratament nefundamentate științific sau neacceptate de comunitatea medicală, cu risc pentru pacient;
5. cu excepția urgențelor vitale, exercitarea profesiei medicale în condiții care ar putea compromite actul profesional sau ar putea afecta calitatea actului medical;
6. emiterea unui document medical de complezență sau pentru obținerea unui folos nelegal sau imoral;
7. emiterea unui document medical pentru care nu există competență profesională;
8. atragerea clientelei profitând de funcția ocupată sau prin intermediul unor promisiuni oneroase și neconforme cu normele publicității activităților medicale;
9. folosirea, invocarea sau lăsarea impresiei deținerii unor titluri profesionale, specialități ori competențe profesionale neconforme cu realitatea;
10. încălcarea principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic;
11. respingerea publică, cu excepția dezbaterilor din comunitatea medicală, a unor mijloace de diagnostic, tratament și profilaxie recunoscute de comunitatea științifică academică medicală, precum și recomandarea publică a unor tratamente nefundamentate științific.

Art.23 Atingeri ale independenței profesionale

Constituie o atingere gravă adusă caracterului independent al profesiei medicale următoarele acte:

1. cu excepția situațiilor prevăzute de lege și cu anunțarea prealabilă a organelor profesiei, asocierea sau colaborarea, sub orice formă și în orice modalitate, directă ori indirectă, dintre un medic și o persoană care produce sau distribuie medicamente;
2. reclama, în orice mod, la medicamente, suplimente alimentare, aparatură medicală sau alte produse de uz medical;
3. implicarea, direct sau indirect, în distribuția de medicamente, suplimente alimentare, dispozitive medicale, aparatură medicală sau de alte produse de uz medical;
4. încălcarea principiului transparenței în relația cu producătorii și distribuitorii de medicamente și produse medicale;
5. primirea unor donații sub formă de cadouri în bani sau în natură ori alte avantaje, a căror valoare le face să își piardă caracterul simbolic și care pot influența actul medical, de la una dintre entitățile prevăzute la lit. a)-c).

Art.24 Principiul transparenței

Institutul va solicita și va accepta numai sponsorizarea activităților realizate strict în interes profesional și va încheia contracte numai în măsura în care nu există o condiționare de orice fel cu privire la obținerea de către sponsor a unor foloase nelegale ori de natură a influența decizia sau prescripția medicală.

Art.25 Caracterul nemediat al relației medic-pacient

Cu excepția unor situații obiectiv excepționale și imposibil de înlăturat, orice decizie medicală se va baza în primul rând pe examinarea personală și nemediată a pacientului de către medicul respectiv.

Art. 26 Limitele angajamentului profesional

1. În orice situație, angajamentul profesional al medicului nu poate depăși competența profesională, capacitatea tehnică și de dotare a unității sanitare ori baza materială afectată, inclusiv prin convenții sau colaborări ferme cu alte unități sanitare.
2. Dacă medicul nu are suficiente cunoștințe ori experiența necesară pentru a asigura o asistență medicală corespunzătoare, acesta va solicita un consult adecvat situației sau va îndruma bolnavul către un astfel de consult la o altă unitate medicală. Aceleași dispoziții se vor aplica și în cazul în care dotarea tehnică și materială a unității în care are loc consultul sau intervenția medicală nu este adecvată consultului, stabilirii diagnosticului sau intervenției medicale.

Art.27 Diligența de claritate

Medicul care a răspuns unei solicitări cu caracter medical se va asigura că persoana respectivă a înțeles pe deplin prescripția, recomandarea sau orice altă cerință a medicului, precum și cu privire la faptul că pacientul este, după caz, preluat de o altă unitate medicală ori în supravegherea altui specialist în domeniu.

Art.28 Colaborarea cu alți specialiști

1. În situația în care pacientul a fost preluat sau îndrumat către un alt specialist, medicul va colabora cu acesta din urmă, punându-i la dispoziție orice fel de date sau informații cu caracter medical referitoare la persoana în cauză și informându-l cu privire la orice altă chestiune legată de starea de sănătate a acesteia.
2. Recomandările formulate de alți specialiști în scris, inclusiv sub forma scrisorii medicale, nu au caracter obligatoriu pentru medicul curant, acesta având libertate de decizie, conform propriilor competențe profesionale și situației particulare a pacientului.

Art.29 Consultul în echipă

În situația în care este necesar, medicul, cu consimțământul pacientului sau, după caz, al persoanei, respectiv al instituției abilitate, va solicita părerea unuia sau mai multor medici, cu care se poate consulta, pentru luarea celor mai adecvate măsuri în interesul pacientului.

Art.30 Luarea deciziei și comunicarea ei

1. În cazul unui consult organizat de către medicul curant în condițiile Art. 28, luarea și comunicarea deciziei finale aparțin medicului care l-a organizat.
2. Dacă opinia majorității medicilor participanți la un consult organizat în condițiile Art. 28 diferă de a medicului care a organizat consultul, pacientul ori, după caz, instituția sau persoana abilitată va fi informată.

Art.31 Dreptul la o a doua opinie medicală

În toate situațiile medicul va respecta dreptul pacientului de a obține o a doua opinie medicală.

Art.32 Actul medical de la distanță

Investigația ori intervenția medicală la distanță, în oricare dintre formele și modalitățile existente, este permisă numai în situația în care pacientul este asistat nemijlocit de către medicul său, iar scopul investigației și procedurilor la care este supus pacientul este acela de a ajuta medicul să determine diagnosticul, să

stabilească tratamentul sau să întreprindă orice altă măsură medicală necesară finalizării actului medical sau intervenției medicale în cazul operațiilor. Excepție fac situațiile de urgență.

Art.33 Finalizarea obligației asumate

1. Medicul se va asigura că pacientul a înțeles natura și întinderea relației medic-pacient, că are o așteptare corectă cu privire la rezultatele actului medical și la serviciile medicale pe care acesta urmează să le primească.
2. Odată încheiată înțelegerea medic-pacient, medicul este ținut să ducă la îndeplinire toate obligațiile asumate, așa cum rezultă ele din înțelegerea părților, dintr-un document scris dacă există sau din obiceiurile și cutumele profesiei medicale.

Art.34 Refuzul acordării serviciilor medicale

(1) **Cu excepția situațiilor de urgențe medico-chirurgicale amenințătoare de viață**, medicul poate refuza relația cu un pacient sau acordarea îngrijirilor medicale în următoarele situații:

- a) dacă aceasta este de natură să îi afecteze **independența profesională**, imaginea sau nu este conformă cu exercitarea profesiei;
- b) dacă un pacient sau aparținătorii acestuia sunt **agresivi verbal și/sau fizic**;
- c) dacă pacientul manifestă o **atitudine ostilă și/sau ireverențioasă față de medic**;
- d) dacă i se solicită efectuarea unui **act medical neconform cu valorile sale morale**, pe baza clauzei de conștiință **declarate anual în scris la colegiul teritorial**, recomandând pacientului adresarea către un alt medic;

e) dacă pacientul sau reprezentantul său legal solicită efectuarea de **acte medicale ilicite** sau contrare principiilor etice.

(2) În toate cazurile, medicul îi va explica persoanei respective motivele care au stat la baza refuzului său, se va asigura că prin refuzul acordării serviciilor medicale viața sau sănătatea persoanei în cauză nu este pusă în pericol și, în măsura în care refuzul este bazat pe încălcarea convingerilor sale morale, va îndruma persoana în cauză spre un alt coleg sau o altă unitate medicală.

(3) Cu excepția situațiilor de urgențe medico-chirurgicale amenințătoare de viață, medicul poate refuza preluarea unui pacient nou doar în situațiile în care capacitatea sa profesională este depășită, iar acest lucru ar afecta calitatea îngrijirii. Decizia trebuie să fie justificată medical și profesional, nu subiectiv sau arbitrar. Refuzul trebuie exprimat într-un mod respectuos, fără discriminare, și justificat corespunzător. Ori de câte ori este posibil, medicul va sprijini pacientul în identificarea unei alternative rezonabile pentru preluarea în îngrijire.

CAPITOLUL 5 ACTIVITĂȚILE CONEXE ACTULUI MEDICAL

Art.35 Legalitatea și realitatea conținutului documentelor medicale

Medicul va elibera persoanelor îndreptățite numai documentele permise de lege și care atestă realitatea medicală așa cum rezultă aceasta din datele și informațiile pe care medicul le deține în mod legal ori așa cum a rezultat ea în urma exercitării profesiei cu privire la persoana respectivă.

Art.36 Conformitatea documentului medical cu specialitatea medicală

1. Documentele medicale referitoare la starea de sănătate a pacientului, întocmite de medic în urma exercitării personale a profesiei, vor fi în limita specialității și competențelor profesionale ale medicului respectiv.
2. Orice activitate medicală se va consemna în documente adecvate înregistrării activității respective și se va finaliza printr-un înscris medical.

Art.37 Obligații referitoare la sănătatea publică

1. Medicul are obligația profesională și legală să se îngrijească de respectarea regulilor de igienă și de profilaxie. În acest scop, ori de câte ori are ocazia și este cazul, el va semna persoanele respective responsabilitatea ce le revine acestora față de ele însele, dar și față de comunitate și colectivitate.
2. Medicul are obligația morală de a aduce la cunoștință organelor competente orice situație de care află și care reprezintă un pericol pentru sănătatea publică.

Art.38 Semnalarea erorilor profesionale

1. Medicul care ia cunoștință despre fapte care, în opinia lui, ar putea constitui erori profesionale va informa prin scrisoare medicală Conducerea institutului/Consiliul Etic.
2. Dacă eroarea nu este corectată ori apreciază că nu s-au întreprins toate măsurile adecvate situației, medicul va sesiza în mod cât mai detaliat organismele corpului profesional și, cu excepția situațiilor prevăzute de lege, nu va face publice datele.

Art.39 Primordialitatea concilierii

În orice situație litigioasă ori divergență profesională, înaintea oricărui demers public este obligatorie procedura de conciliere din cadrul corpului profesional.

Art.40 Obligația de sprijin reciproc și de loialitate

În toate situațiile și împrejurările legate de exercitarea obligațiilor profesionale, medicii își vor acorda sprijin reciproc și vor acționa cu loialitate unul față de celălalt. Obligația de sprijin și loialitate subzistă și față de corpul profesional și organismele sale.

Art.41 Concurența profesională

(1) Prezentul articol are caracter deontologic și **nu aduce atingere competențelor autorităților publice sau instanțelor de judecată în aplicarea legislației incidente (inclusiv legislația privind concurența neloială, secretele comerciale, concurența și publicitatea).**

(2) Sunt interzise orice conduite în exercitarea profesiei medicale sau în legătură cu aceasta ce contravin **uzanțelor cinstite** și principiului general al **bunei-credințe**, afectează demnitatea profesiei și care produc sau sunt susceptibile să producă prejudicii altor medici și/sau pacienților, cum ar fi:

a) **deturnarea** sau încercarea de deturnare a **pacienților** unui confrate prin folosirea unor informații despre care acesta avea cunoștință la momentul săvârșirii faptei că reprezintă secrete comerciale sau informații confidențiale și a căror dezvăluire poate dăuna semnificativ intereselor acelui confrate;

b) **discreditarea activității** unei confrate sau serviciilor sale, prin recurgerea la acțiuni menite să atragă pierderea bunei reputații sau a credibilității acestuia, prin alte mijloace decât cele prevăzute la lit. a);

c) perceperea unor tarife care nu sunt stabilite în mod autonom/independent, ci sunt rezultatul unor înțelegeri/practici nedeontologice care au caracter înșelător, sau utilizarea acestora pentru a induce în eroare pacientul cu privire la natura, necesitatea sau complexitatea actului medical, contrar principiilor independenței profesionale, practicii medicale bazate pe dovezi și onestității față de pacient;

d) atragerea pacienților cu avantaje materiale oferite sub orice formă atunci când astfel de beneficii au ca scop sau efect stimularea recurgerii nejustificate la acte medicale sau influențarea deciziei pacientului prin mijloace contrare eticii profesionale și practicii medicale bazate pe dovezi;

e) **determinarea pacienților de a se adresa unei anumite unități medicale sau unui anumit medic prin metode de presiune**, publicitate mascată sau înșelătoare ori prin orice alte practici interzise de legislația privind publicitatea sau protecția consumatorului;

f) **oferirea de avantaje materiale** unei persoane fizice sau juridice pentru atragerea pacienților;

g) **racolarea personalului** instruit prin mijloace nedeontologice (de exemplu, prin folosirea fără drept a informațiilor confidențiale sau secretelor comerciale), fără a aduce atingere libertății individuale a persoanei de a-și alege locul de muncă;

h) **participarea la înțelegeri**, coordonări, practici cu alți medici, farmaciști sau alt personal din domeniul sănătății în măsură să afecteze libertatea și independența profesională a medicilor ori să distorsioneze drepturile pacienților;

i) **orice formă de reclamă comparativă înșelătoare**, denigratoare sau nefundamentată științific;

j) orice alte acte sau fapte realizate prin **utilizarea unor mijloace nelegale sau frauduloase** care vor fi considerate de legislație sau autoritățile publice relevante ca fiind conduse ce contravin uzanțelor cinstite și principiului general al bune-credințe și care produc sau sunt susceptibile să producă prejudicii altor medici sau pacienților.

(3) Este admis serviciul gratuit sau voluntariatul în scopuri filantropice, și nu pentru a menține sau atrage pacienți ori pentru a crește veniturile obținute din activitatea medicală în detrimentul altor concurenți.

(4) Atragerea pacienților de către medic profitând de mandatul deținut sau de funcția administrativă ocupată este interzisă, fiind contrară principiilor fundamentale ale exercitării profesiei.

(5) Exercițarea unei funcții publice nu trebuie să aducă atingere principiilor de imparțialitate, echitate și demnitate profesională și nu poate fi folosită ca mijloc de promovare personală în scopuri medicale sau comerciale.

(6) Este interzis ca medicul să își utilizeze autoritatea profesională pentru a influența decizia pacientului prin reduceri, beneficii sau alte avantaje oferite de terți, atunci când aceste practici sunt înșelătoare, au ca scop sau efect stimularea recurgerii nejustificate la acte medicale, condiționează nejustificat alegerea pacientului ori afectează independența profesională și/sau informarea liberă și corectă a pacientului.

CAPITOLUL 6 CERCETAREA MEDICALĂ

Art. 42 Principiul legalității și eticii cercetării medicale

Orice activitate de cercetare medicală va fi efectuată cu respectarea strictă a principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic, în respect deplin față de ființa și de specia umană și cu respectarea strictă a condițiilor prevăzute de lege și normele profesiei.

Art. 43 Cercetarea cu subiecți umani

Cercetarea cu subiecți umani are caracter de excepție și poate fi făcută numai dacă, în mod cumulativ, sunt întrunite următoarele condiții:

1. nu există nicio metodă alternativă la cercetarea pe ființe umane de eficacitate comparabilă;
2. riscurile la care se poate expune persoana nu sunt disproporționate în comparație cu beneficiile potențiale ale cercetării;
3. proiectul de cercetare a fost aprobat de instanța sau autoritatea competentă după ce a făcut obiectul unei examinări independente asupra pertinentei sale științifice, inclusiv al unei evaluări a importanței obiectivului cercetării, precum și al unei examinări pluridisciplinare a acceptabilității sale pe plan etic;
4. persoana asupra căreia se fac cercetări este informată asupra drepturilor sale și asupra garanțiilor prevăzute prin lege pentru protecția sa;
5. consimțământul a fost dat în mod expres, specific și a fost consemnat în scris. Acest consimțământ poate fi retras expres în orice moment.

Art. 44 Cercetarea pe persoana fără capacitatea de a consimți

Nu poate fi desfășurată activitate de cercetare științifică medicală pe o persoană care nu are capacitatea de a consimți decât dacă sunt întrunite cumulativ condițiile următoare:

1. sunt îndeplinite condițiile prevăzute la Art. 43 lit. a)-d);
2. rezultatele cercetării au potențialul de a produce beneficii reale și directe pentru sănătatea sa;
3. cercetarea nu se poate efectua cu o eficacitate comparabilă pe subiecți capabili să își dea consimțământul;
4. autorizarea necesară prevăzută la Art. 43 lit. c) a fost dată specific și în scris;
5. persoana în cauză nu are obiecții.

Art. 45 Diligența medicului

Medicul este dator să depună toată diligența și să stăruie pentru lămurirea tuturor împrejurărilor de fapt și de drept atunci când este implicat într-o activitate de cercetare medicală. În caz de nevoie, pentru lămurirea deplină, medicul este dator să solicite sprijinul organismelor profesiei medicale.

Art. 46 Intervenția asupra persoanei

Nicio persoană nu va putea fi supusă experiențelor, testelor, prelevărilor, tratamentelor sau altor intervenții în scop de cercetare decât în condițiile expres și limitativ prevăzute de lege.

TITLUL III **ETICA ȘI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI**

CAPITOLUL 1 PRINCIPII GENERALE

Art. 47 Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de farmacist sunt următoarele:

- a. exercitarea profesiei se face exclusiv în respect față de viața și de persoana umană;
- b. în orice situație primează interesul pacientului și sănătatea publică;
- c. respectarea în orice situație a drepturilor pacientului;
- d. colaborarea ori de câte ori este cazul cu toți factorii implicați în asigurarea stării de sănătate a pacientului;
- e. adoptarea unui rol activ față de informarea și educația sanitară a publicului, precum și față de combaterea toxicomaniei, polipragmaziei, dopajului, automedicației și a altor flageluri;
- f. acordarea serviciilor farmaceutice se face la cele mai înalte standarde de calitate posibile pe baza unui nivel înalt de competență științifică, aptitudini practice și performanțe profesionale, în concordanță cu progresele științelor și practicii farmaceutice;
- g. în exercitarea profesiei farmacistii trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unii față de alții în orice împrejurare, să își acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- h. farmacistii trebuie să se comporte cu cinste și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia de farmacist sau să submineze încrederea publică în aceasta.

Art. 48 În situațiile în care, în rezolvarea unei probleme, alegerea soluției nu este prevăzută în normele legale, farmacistul trebuie să ia o decizie concordantă cu etica profesiei și să își asume responsabilitatea.

Art. 49 Pentru respectarea principiilor de mai sus farmacistul este obligat să își păstreze libertatea și independența profesională conform jurământului profesiei.

Art. 50 Colegiul Farmacistilor din România supraveghează respectarea, de către farmaciști, a îndatoririlor profesionale și a eticii profesionale, precum și apărarea independenței, onoarei și demnității profesionale.

CAPITOLUL 2 STANDARDE DEONTOLOGICE

Responsabilitatea profesională și independența farmaciștilor

Art. 51 În vederea îndeplinirii dispozițiilor Art. 6, farmacistul, în timpul exercitării actului profesional, este obligat să respecte următoarele reguli:

- a. să își exercite profesia în conformitate cu procedurile standard de operare scrise, prevăzute de regulile de bună practică din domeniul său de activitate;
- b. să își îndeplinească îndatoririle profesionale cu competență, în termenele stabilite;
- c. să profeseze doar în acele posturi în care i se permite să își respecte îndatoririle esențiale ca farmacist, libertatea de decizie și independența profesională;
- d. să accepte acele posturi pentru care are competența și disponibilitatea necesare pentru a îndeplini cu succes îndatoririle profesionale. În acest sens trebuie să se informeze asupra specificului activității, accesului la mijloacele necesare pentru exercitarea profesiei la standardele necesare;
- e. să își îndeplinească personal atribuțiile și la nevoie să delege o persoană competentă autorizată pentru îndeplinirea anumitor activități profesionale, asumându-și răspunderea;
- f. să informeze imediat o persoană responsabilă în cazul în care nu își poate îndeplini îndatoririle profesionale, pentru a se putea lua la timp măsuri de remediere;
- g. să raporteze medicului prescriptor sau autorităților competente orice efect nedorit sau advers al medicamentelor, în scopul optimizării tratamentelor;
- h. să se abțină să critice sau să condamne convingerile personale ori religioase ale pacientului care apelează la serviciile sale;
- i. să acorde servicii în mod egal pentru toți pacienții, fără discriminare, în ordinea solicitării acestora, cu excepția situațiilor de urgență;
- j. să nu refuze nejustificat acordarea serviciilor care îi intră în atribuții, conform legii.

Art. 52 În exercitarea funcției, farmacistul-șef are următoarele obligații

- a. trebuie să se informeze asupra tuturor aspectelor și cerințelor legate de funcția pe care o îndeplinește;
- b. trebuie să se asigure că toți membrii personalului aflat în subordinea sa sunt informați asupra atribuțiilor profesionale pe care trebuie să le îndeplinească;
- c. trebuie să transmită instrucțiunile clar pentru a împiedica orice risc de eroare; în măsura posibilităților, el vă transmite în scris proceduri standard de operare;
- d. se asigură că membrii personalului aflat în subordinea sa își îndeplinesc atribuțiile în conformitate cu prevederile legale, dar și cu competența și aptitudinile personale;
- e. trebuie să respecte independența profesională a farmaciștilor din subordine;
- f. se asigură că echipamentele, localul și utilitățile de la locul de muncă sunt menținute la standardele acceptate pentru desfășurarea în bune condiții a activităților profesionale;
- g. se asigură că toate activitățile profesionale desfășurate sub controlul său, precum și cele exercitate de el personal sunt supuse asigurării de răspundere profesională;
- h. se asigură că toate măsurile privind păstrarea confidențialității sunt efective;
- i. are datoria să notifice colegiului pe raza căruia își desfășoară activitatea orice schimbare de interes profesional privind membrii personalului din subordinea sa ori funcția sa;
- j. trebuie să accepte, în măsura posibilităților, elevi și studenți pentru îndeplinirea stagiului de practică în unitatea sanitară în care își desfășoară activitatea.

Competența profesională

Art. 53 Farmacistul trebuie să își asigure și să își mențină la un înalt nivel pregătirea profesională, prin actualizarea permanentă a cunoștințelor în aria sa profesională, în scopul îndeplinirii atribuțiilor cu competența necesară.

Art. 54 În vederea actualizării permanente a cunoștințelor profesionale, farmacistul este obligat:

- să își planifice și să participe la formele de pregătire profesională organizate sau acreditate de Colegiul Farmaciștilor din România;
- să evalueze și să aplice în practica curentă cunoștințele actualizate permanent;
- să ateste cu documente doveditoare pregătirea sa, prin formele programelor de dezvoltare profesională acceptate, atunci când acest lucru îi este solicitat de comisiile de specialitate ale Colegiului teritorial la care este înregistrat sau de unitatea angajatoare.

Confidențialitatea

Farmacistul are datoria de a respecta și proteja informația profesională.

Art. 55 Farmacistul trebuie să respecte și să protejeze confidențialitatea informațiilor referitoare la pacienți, obținute în cursul activităților profesionale.

ART. 56 Informațiile pot fi dezvăluite în următoarele cazuri:

- când pacientul și-a dat consimțământul scris;
- când tutorele pacientului a consimțit în scris, dacă vârsta pacientului sau starea sa de sănătate nu permite aceasta;
- când este necesar pentru a preveni afectări majore sau punerea în pericol a sănătății pacientului, a unei terțe persoane sau a publicului în general;
- stabilirea vinovăției în cazul săvârșirii unor infracțiuni, la solicitarea instanței de judecată;
- în alte situații prevăzute de lege.

Art. 57 Farmacistul nu trebuie să dezvăluie, decât cu acordul scris al medicului prescriptor, nicio informație referitoare la practica prescrierii acestuia.

Art. 58 Farmacistul trebuie să protejeze informația profesională internă, respectând următoarele reguli:

- să nu permită accesul terților la informații privind activitatea unității în care își desfășoară activitatea, decât cu acordul scris al angajatorului sau în alte situații prevăzute de lege;
- să respecte cerințele legale de protecție a informațiilor privind acumularea și utilizarea acestora;
- să asigure protecția informațiilor la operațiunile de stocare, transmitere, primire ori distrugere.

Relații de colaborare ale farmacistului

Art. 59 În exercitarea profesiei, farmacistul are datoria ca în interesul bolnavului și al pacientului în general să colaboreze cu toți confracții săi. În acest sens:

- toți farmaciștii își acordă ajutor reciproc și consultanță pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- farmaciștii își rezolvă singuri litigiile, cu respectarea spiritului de colegialitate; dacă nu reușesc, fac apel la Comisia de disciplină/Consiliul Etic;
- farmacistul trebuie să își trateze toți colaboratorii cu respect, bunăvoință și colegialitate;
- farmacistul trebuie să dovedească în orice împrejurare solidaritate față de colegii săi și loialitate față de corpul profesional și profesia de farmacist.

Art. 60 În interesul pacientului și al publicului în general, farmacistul trebuie să colaboreze cu medicul și cu alți membri ai echipei de sănătate. În acest sens:

- a. farmacistul colaborează activ cu medicul prescriptor pentru a realiza efectuarea tratamentului pacientului la timp, în parametrii optimi și în interesul acestuia;
- b. în colaborarea sa cu medicul, farmacistul se va abține de la orice înțelegere în scop material sau de altă natură care ar avea drept rezultat încălcarea dreptului pacientului;
- c. farmacistul trebuie să se abțină de la orice fapt care ar putea aduce prejudicii demnității și imaginii medicului sau altor membri ai profesiunilor sanitare, pentru a nu crea neîncredere pacientului.

Concurența neloială

Art. 61 Farmacistul nu trebuie să utilizeze mijloacele concurenței neloiale în vederea obținerii unor avantaje materiale sau de altă natură.

Art. 62 Se consideră a fi practici neloiale atragerea pacienților prin oferirea de avantaje materiale sau reclamă mincinoasă.

Art. 63 Este sanctionabilă denunțarea nejustificată și în scop concurențial a colegilor.

Incompatibilități

Art. 64

1. Se recunoaște ca activitate profesională, activitatea desfășurată în mod legal de farmaciști, în unul sau mai multe dintre domeniile următoare:
 - a. prepararea formelor farmaceutice ale medicamentelor;
 - b. fabricarea și controlul medicamentelor;
 - c. controlul medicamentelor într-un laborator pentru controlul medicamentelor;
 - d. depozitarea, conservarea și distribuirea medicamentelor angro;
 - e. prepararea, controlul, depozitarea și distribuția medicamentelor în farmacii deschise publicului;
 - f. prepararea, controlul, depozitarea și eliberarea medicamentelor din farmaciile de spital;
 - g. acordarea de informații și consultanță privind medicamentele.
2. Farmacistul, în conformitate cu pregătirea sa universitară, este competent să exercite și alte activități profesionale, precum:
 - a. colaborare cu medicul pentru stabilirea și urmărirea terapiei pacientului;
 - b. farmacovigilența;
 - c. fabricarea, controlul, depozitarea, conservarea și distribuția produselor din plante, suplimentelor nutritive, produselor igieno-cosmetice, dispozitivelor medicale, medicamentelor de uz veterinar, substanțelor farmaceutice active și auxiliare;
 - d. analize în laboratoare de biochimie, toxicologie și igiena a mediului și alimentelor;
 - e. marketing și management farmaceutic;
 - f. activități didactice, cercetare sau administrație sanitară.
3. În toate activitățile prevăzute la alin. 1 farmacistul are deplina răspundere și drept de decizie.

Art. 65 Exercițarea profesiei de farmacist este incompatibilă cu:

- a. exercitarea concomitentă a profesiei de medic;
- b. starea de sănătate fizică sau psihică necorespunzătoare pentru exercitarea profesiei de farmacist;
- c. exercitarea unor activități contrare legii sau bunelor moravuri;

Art. 66 Dacă în termen de 15 zile de la notificarea făcută de Colegiul Farmaciștilor din România farmacistul aflat într-o situație de incompatibilitate nu renunță la activitatea incompatibilă cu profesia de farmacist, se

suspendă de drept calitatea de membru al Colegiului Farmaciștilor din România și totodată, dreptul de exercitare a profesiei de farmacist.

Art. 67 Farmacistul răspunde disciplinar pentru nerespectarea legilor și regulamentelor profesionale, a Codului deontologic al farmacistului și a regulilor de bună practică profesională, a Statutului Colegiului Farmaciștilor din România, pentru nerespectarea deciziilor adoptate de organele de conducere ale Colegiului Farmaciștilor din România, precum și pentru orice fapte săvârșite în legătură cu profesia sau în afara acesteia, care sunt de natură să prejudicieze onoarea și prestigiul profesiei sau ale Colegiului Farmaciștilor din România.

Art. 68 Orice comportament în exercitarea profesiei care încalcă principiile prezentului cod poate face obiectul unei reclamații privind încălcarea eticii profesionale de către farmacist

TITLUL IV

ETICA ȘI DEONTOLOGIA BIOCHIMISTULUI, BIOLOGULUI ȘI CHIMISTULUI

CAPITOLUL 1 DISPOZIȚII GENERALE

Art. 69 Conținutul și caracteristicile activității biochimistului, biologului și chimistului sunt:

- a. efectuează investigații de laborator conform pregătirii și specializării;
- b. participă la programe de control privind starea de sănătate a populației;
- c. participă la formarea teoretică și practică a viitorilor specialiști care au inclusă practica de laborator în programele de pregătire;
- d. Participă, împreună cu medicii și alte categorii de personal, la asigurarea continuității activității laboratorului în care activează, dacă este cazul;
- e. participă, împreună cu medicii și alte categorii de personal, la cercetarea în domeniul medical;
- f. participă, împreună cu alte categorii de personal, la protejarea mediului ambiant.

CAPITOLUL 2 NORME DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ

Art. 70 În exercitarea profesiunii, biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar respectă demnitatea ființei umane și principiile eticii, dând dovadă de responsabilitate profesională și morală, acționând întotdeauna în interesul pacientului, al familiei pacientului și al comunității.

Art. 71 Biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar sunt obligați să păstreze secretul profesional.

Art. 72 Litigiile sau abaterile de la etica profesională se analizează și măsurile se iau, după caz, de către șeful echipei medicale sau de conducerea unității ori de către Colegiul Medicilor din România, împreună cu Ordinul Biochimicștilor, Biologilor și Chimicștilor, potrivit Codului de etică și deontologie profesională a biochimicștilor, biologilor și chimicștilor din sistemul sanitar.

CAPITOLUL 3 RELAȚII CARE SE STABILESC ÎN EXERCITAREA PROFESIUNII DE BIOCHIMIST, BIOLOG SI CHIMIST DIN SISTEMUL SANITAR

Art.73 Activitatea biochimistului, biologului și chimistului din sistemul sanitar se desfășoară individual sau în

cadrul unor colective mixte.

Art. 74 Activitatea biochimistului, biologului și chimistului în Institutul Inimii se desfășoară numai cu membrii Ordinului Biochiștiilor, Biologilor și Chiștiilor care au asigurare de mall-praxis valabilă și aviz de liberă practică.

Art. 75 Biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar colaborează cu medicul și recunosc rolul coordonator al acestuia, precum și cu ceilalți membri ai colectivului, participând la menținerea relațiilor amiabile în cadrul acestuia și contribuind la asigurarea calității actului medical.

Art. 76 Membrii Ordinului Biochiștiilor, Biologilor și Chiștiilor în sistemul sanitar din România sunt obligați să aplice parafa cuprinzând numele, prenumele, gradul și specialitatea pe toate buletinele pentru analizele pe care le efectuează.

Art. 77 Relațiile dintre biochiști, biologi și chiști din sistemul sanitar se bazează pe corectitudine, colaborare, respect reciproc și solidaritate profesională, potrivit Codului de etică și deontologie profesională a biochiștiilor, biologilor și chiștiilor din sistemul sanitar.

Art. 78 Biochiștii, biologii și chiștii din Institutul Inimii sunt obligați să respecte prevederile prezentului cod și reglementările specifice sectorului în care își desfășoară activitatea.

TITLUL V

ETICA ȘI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI MEDICAL DIN INSTITUT

CAPITOLUL 1 PRINCIPII GENERALE

Art. 79 Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de asistent medical pe teritoriul României sunt următoarele:

- a. exercitarea profesiei se face exclusiv în respect față de viață și de persoana umană;
- b. în orice situație primează interesul pacientului și sănătatea publică;
- c. respectarea în orice situație a drepturilor pacientului;
- d. colaborarea, ori de câte ori este cazul, cu toți factorii implicați în asigurarea stării de sănătate a pacientului;
- e. acordarea serviciilor se va face la cele mai înalte standarde de calitate posibile, pe baza unui nivel înalt de competențe, aptitudini practice și performanțe profesionale fără niciun fel de discriminare;
- f. în exercitarea profesiei asistenței medicali generaliști, moașele și asistenții medicali trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unii față de alții în orice împrejurare, să își acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- g. asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali trebuie să se comporte cu cinste și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia sau să submineze încrederea pacientului

CAPITOLUL 2 RESPONSABILITATEA PROFESIONALĂ, INTEGRITATEA ȘI INDEPENDENȚA PROFESIONALĂ A ASISTENȚILOR MEDICALI

Raporturi profesionale cu alți profesioniști din domeniul medico-sanitar și instituții

Art. 80 În baza spiritului de echipă, asistenții medicali își datorează sprijin reciproc.

1. Constituie încălcări ale regulilor etice:
 - a. jignirea și calomnierea profesională;
 - b. blamarea și defăimarea profesională;
 - c. orice alt act sau fapt care poate aduce atingere demnității profesionale a asistentului medical.
2. În cazul unor neînțelegeri, în considerarea calității profesionale, conflictul în primă instanță trebuie mediat de Consiliul Etic, Comisia de disciplină, OAMGMAMR.
3. Dacă acesta persistă, cei implicați se pot adresa Comisiei de etică și deontologie sau justiției, fiind interzisă perturbarea activității profesionale din aceste cauze.

Art. 81 În cazul în care se constată încălcări ale regulilor etice, se urmărește procedura de sancționare, conform prevederilor legale în vigoare.

Art. 82 În cazul colaborării mai multor asistenți medicali pentru examinarea, tratamentul sau îngrijirea aceluiași pacient, fiecare practician își asumă responsabilitatea individual prin aplicarea parafei profesionale sau semnăturii, în dreptul fiecărei manevre sau tehnici executate personal.

Art. 83 În interesul pacienților, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali vor avea relații de colaborare cu celelalte profesii din domeniul sanitar, cu respectarea demnității și onoarei profesionale.

CAPITOLUL 3 RAPORTURILE PROFESIONALE CU INSTITUȚIILE

Art. 84 Angajatorul trebuie să asigure condiții optime asistentului medical în exercitarea profesiei.

Art. 85 Asistentul medical aduce la cunoștința persoanelor competente și autorităților competente orice circumstanță care poate prejudicia îngrijirea sau calitatea tratamentelor, în special în ceea ce privește efectele asupra persoanei sau care limitează exercițiul profesional.

Art. 86 Asistentul medical, în concordanță cu diferitele niveluri de responsabilitate pe care le îndeplinește, contribuie la orientarea politicilor și dezvoltarea sistemului de sănătate.

CAPITOLUL 4 OBLIGAȚII ETICE ȘI DEONTOLOGICE

Obligația acordării îngrijirilor medicale

Art. 87 Asistentul medical, în exercitarea profesiei, nu poate face discriminări pe baza rasei, sexului, vârstei, apartenenței etnice, originii naționale sau sociale, religiei, opțiunilor politice sau antipatiei personale, a condiției sociale față de pacienți.

Art. 88 Asistentul medical are obligația de a lua măsuri de acordare a primului ajutor.

Art. 89 Asistentul medical are obligația să acorde asistență medicală și îngrijirile necesare în limita competenței lor profesionale.

Art. 90 În caz de calamități naturale (cutremure, inundații, epidemii, incendii) sau accidentări în masă

(naufragii, accidente rutiere sau aviatice, accidente nucleare etc.), asistentul medical este obligat să răspundă la chemare, să își ofere de bunăvoie serviciile de îngrijire, imediat ce au luat cunoștință despre eveniment.

Art. 91 Dacă în urma examinării sau în cursul îngrijirilor asistentul medical consideră că nu au suficiente cunoștințe sau experiență pentru a asigura o asistență corespunzătoare, se vor consulta cu medicii curanți sau vor îndruma bolnavul către alți specialiști.

Art. 92 Asistentul medical va păstra o atitudine de strictă neutralitate și neamestec în problemele familiale (morale, materiale etc.) ale pacientului, exprimându-și părerea numai dacă intervenția este motivată de interesul sănătății pacientului, cu consimțământul prealabil al acestuia.

Art. 93 Asistentul medical poate refuza acordarea unor îngrijiri către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului, cu acordul medicului curant.

CAPITOLUL 5 RESPECTAREA DREPTURILOR PACIENTULUI

Art. 94 Asistentul medical are obligația de a respecta drepturile pacientului: dreptul la informația medicală, dreptul la consimțământ, dreptul la confidențialitatea informațiilor și viața privată, drepturi la tratament și îngrijiri medicale.

CAPITOLUL 5 CONSIMȚĂMÂNTUL

Art. 95 O intervenție medicală nu se poate efectua decât după ce pacientul sau reprezentantul legal al acestuia, în cunoștință de cauză, după ce a fost informat corespunzător, și-a dat consimțământul. Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală, asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului său, al opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului.

Art. 96 Consimțământul pacientului sau, după caz, al reprezentantului legal al acestuia este obligatoriu:

- a. pentru recoltarea, păstrarea, folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul său, în vederea stabilirii diagnosticului sau a tratamentului cu care acesta este de acord;
- b. în cazul supunerii la orice fel de intervenție medicală;
- c. în cazul participării sale la învățământul medical clinic și la cercetarea științifică;
- d. în cazul fotografierii sau filmării sale într-o unitate medicală;
- e. în cazul donării de sânge în condițiile prevăzute de lege.

Art. 97 Consimțământul pacientului sau al reprezentantului legal al acestuia, după caz, nu este obligatoriu în următoarele situații:

- a. când pacientul nu își poate exprima voința, dar este necesară o intervenție medicală de urgență;
- b. în cazul în care furnizorii de servicii medicale consideră că intervenția este în interesul pacientului, iar reprezentantul legal refuză să își dea consimțământul, asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical sunt obligați să anunțe medicul curant/de gardă (decizia fiind declinată unei comisii de arbitraj de specialitate).

CAPITOLUL 7 SECRETUL PROFESIONAL

Art. 98

1. Secretul profesional este obligatoriu.

2. Secretul profesional există și față de aparținători, colegi sau alte persoane din sistemul sanitar, neinteresate în tratament, chiar și după terminarea tratamentului sau decesul pacientului.

Art. 99 Obiectul secretului profesional îl constituie tot ceea ce asistentul medical, în calitatea sa de profesionist, a aflat direct sau indirect în legătură cu viața intimă a pacientului, a familiei, a aparținătorilor, precum și problemele de diagnostic, prognostic, tratament, circumstanțe în legătură cu boala și alte diverse fapte, inclusiv rezultatul autopsiei.

Art. 100 Asistentul medical răspunde disciplinar pentru destăinuirea secretului profesional, excepție făcând situația în care pacientul și-a dat consimțământul expres pentru divulgarea acestor informații, în tot sau în parte.

Art. 101 Interesul general al societății (prevenirea și combaterea epidemiilor, a bolilor venerice, a bolilor cu extindere în masă și altele asemenea prevăzute de lege) primează față de interesul personal al pacientului.

Art. 102 În comunicările științifice, cazurile vor fi astfel prezentate încât identitatea pacientului să nu poată fi recunoscută.

CAPITOLUL 8 SITUAȚII SPECIALE ÎN DEONTOLOGIA PROFESIUNII, ÎN SISTEM INSTITUȚIONALIZAT

Situația bolnavului psihic

Art. 103 Persoanele cu tulburări psihice beneficiază de asistență medicală și de îngrijiri de sănătate de aceeași calitate cu cele aplicate altor categorii de bolnavi și adaptate cerințelor lor de sănătate.

Art. 104 Orice persoană cu tulburări psihice trebuie apărată de daunele pe care ar putea să i le producă administrarea nejustificată a unui medicament, tehnică sau manevră de îngrijire și tratament, de maltratarea din partea altor pacienți sau persoane ori de alte acte de natură să antreneze o suferință fizică sau psihică.

Art. 105

1. Pacientul cu tulburări psihice trebuie să fie implicat în procesul de luare a deciziei atât cât permite capacitatea lui de înțelegere. În cazul în care pacientul cu tulburări psihice nu își poate exprima liber voința, consimțământul în scris trebuie luat de la reprezentantul legal al acestuia.
2. Nu este necesară obținerea consimțământului în condițiile prevăzute la alin. (1) atunci când este necesară intervenția de urgență.

Art. 106 Orice persoană care suferă de tulburări psihice trebuie tratată cu omenie și respectul demnității umane și trebuie să fie apărată împotriva oricăror forme de discriminare, împotriva tratamentelor vătămătoare și degradante.

Prescrierea, eliberarea pe baza unei rețete medicale și administrarea drogurilor

Art. 107 Prescrierea, eliberarea pe baza unei rețete medicale și administrarea drogurilor, în alte condiții decât cele prevăzute de lege, constituie infracțiune.

Pacientul privat de libertate

Art. 108 Asistentului medical care îngrijește un pacient privat de libertate îi este interzis să aducă atingere integrității fizice, psihice sau demnității acestuia.

Art. 109 Dacă asistentul medical constată că pacientul privat de libertate a suportat maltratări, acesta are

obligatia să informeze organele competente.

Situația pacienților infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA

Art. 110

1. Pacienții infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA au dreptul la îngrijire și tratament medical în mod nediscriminatoriu, asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical fiind obligați să asigure îngrijirile de sănătate și tratamentele prescrise acestor pacienți.
2. Păstrarea confidențialității asupra datelor privind persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA este obligatorie pentru asistentul medical care are în îngrijire, supraveghere și/sau tratament astfel de persoane.
3. Între specialiștii medico-sanitari, informațiile cu privire la statusul HIV/SIDA al unui pacient trebuie să fie comunicate.

Probleme ale îngrijirii minorilor

Art. 111 Dacă asistentul medical apreciază că minorul este victima unei agresiuni sau privațiuni, trebuie să încerce să îl protejeze, uzând de prudențe, și să alerteze autoritatea competentă.

Art. 112 Asistentul medical trebuie să fie apărătorul copilului bolnav, dacă apreciază că starea de sănătate nu este bine înțeleasă sau nu este suficient de bine protejată.

Art. 35 În vederea efectuării tehnicilor și/sau a manevrelor de îngrijire și/sau de tratament asupra unui minor, consimțământul trebuie obținut de la reprezentantul legal al minorului, cu excepția situațiilor de urgență.

CAPITOLUL 9 PROBLEME ALE EXPERIMENTĂRII PE OM

Art. 113

- (1) Se interzice provocarea de îmbolnăviri artificiale unor oameni sănătoși, din rațiuni experimentale.
- (2) Dispozițiile prezentului articol se completează cu celelalte prevederi incidente în materie.

Art. 114 Impunerea, cu forța sau prin inducere în eroare, a experimentului pe om reprezintă o abatere gravă pentru orice asistent medical care participă în mod voluntar și conștient la asemenea fapte.

TITLUL VI

ETICA ȘI CONDUITA PERSONALULUI TESA

CAPITOLUL 1 OBIECTIVE

Art. 115 Obiectivele prezentului cod de conduită urmăresc să asigure creșterea calității serviciului acordat, o bună administrare a domeniului public, precum și să contribuie la eliminarea birocrăției, prin:

- a. reglementarea normelor de conduită profesională necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt a prestigiului instituției funcției publice și a personalului TESA
- b. informarea publicului cu privire la conduita profesională la care este îndreptățit să se aștepte din partea personalului TESA.

- c. crearea unui climat de încredere și respect reciproc între pacienți, celelalte categorii de personal angajat al Institutului și personalul TESA.

CAPITOLUL 2 NORME GENERALE DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ A PERSONALULUI TESA

Asigurarea unui serviciu public de calitate

Art. 116 Personalul TESA are obligația de a asigura un serviciu de calitate în beneficiul cetățenilor, prin participarea activă la luarea deciziilor și la transpunerea lor în practică, în scopul realizării obiectivelor Institutului.

Art. 117 În exercitarea funcției, personalul TESA are obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă, pentru a câștiga și a menține încrederea publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea Institutului.

Loialitatea față de Constituție și lege

Art. 118 Personalul TESA are obligația ca, prin actele și faptele lor, să respecte Constituția, legile țării și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale, regulamentele, procedurile și protocoalele, bunele practici în domeniu și fișa postului în conformitate cu atribuțiile care le revin, cu respectarea eticii profesionale.

Art. 119 Personalul TESA trebuie să se conformeze dispozițiilor legale privind restrângerea exercițiului unor drepturi, datorată naturii funcțiilor deținute.

Loialitatea față de autoritățile și instituțiile publice

Art. 120 Personalul TESA are obligația de a apăra în mod loial Institutul Inimii precum și de a se abține de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acestuia.

Art. 121 Personalului TESA îi este interzis:

- să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea Institutului Inimii, cu politicile și strategiile acestuia;
- să facă aprecieri neautorizate în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care Institutul Inimii are calitatea de parte;
- să dezvăluie informații care nu au caracter public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;
- să dezvăluie informațiile la care au acces în îndeplinirea atribuțiilor, dacă această dezvăluire este de natură să atragă avantaje necuvenite ori să prejudicieze imaginea sau drepturile instituției ori ale unor funcționari, precum și ale persoanelor fizice sau juridice;
- să acorde asistență și consultanță persoanelor fizice sau juridice în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva Institutului.

Art. 122 Prevederile prezentului cod de conduită nu pot fi interpretate ca o derogare de la obligația legală a personalului TESA de a furniza informații de interes public celor interesați, în condițiile legii, sau ca o derogare de la dreptul personalului TESA de a face sesizări în baza Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public.

Libertatea opiniilor

Art. 123 În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul TESA are obligația de a respecta demnitatea funcției deținute, corelând libertatea dialogului cu promovarea intereselor Institutului.

Art. 124 În activitatea specifică, personalul TESA are obligația de a respecta libertatea opiniilor și de a nu se lăsa influențați de considerente personale sau de popularitate. În exprimarea opiniilor, angajații TESA trebuie să aibă o atitudine conciliantă și să evite generarea conflictelor datorate schimbului de păreri.

Activitatea publică

Art. 125 Relațiile cu mijloacele de informare în masă se asigură de către personalul TESA desemnat în acest sens de conducătorul autorității sau instituției publice, în condițiile legii.

Art. 126 Personalul TESA desemnat să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de conducătorul autorității ori instituției publice în care își desfășoară activitatea.

Art. 127 În cazul în care nu sunt desemnați în acest sens, personalul TESA poate participa la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al autorității ori instituției publice în cadrul căreia își desfășoară activitatea.

Cadrul relațiilor în exercitarea funcției

Art. 128 În relațiile cu personalul din cadrul Institutului Inimii precum și cu persoanele fizice sau juridice, personalul TESA este obligat să aibă un comportament bazat pe respect, bună-credință, corectitudine și amabilitate.

Art. 129 Personalul TESA are obligația de a nu aduce atingere onoarei, reputației și demnității persoanelor din cadrul institutului, precum și persoanelor cu care intră în legătură în exercitarea funcției publice, prin:

- a. întrebuințarea unor expresii jignitoare;
- b. dezvăluirea unor aspecte ale vieții private;
- c. formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase.

Art. 130 Personalul TESA trebuie să adopte o atitudine imparțială și justificată pentru rezolvarea clară și eficientă a problemelor pacienților. Angajații TESA au obligația să respecte principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, prin:

- a. promovarea unor soluții similare sau identice raportate la aceeași categorie de situații de fapt;
- b. eliminarea oricărei forme de discriminare bazate pe aspecte privind naționalitatea, convingerile religioase și politice, starea materială, sănătatea, vârsta, sexul sau alte aspecte.

Art. 131 Pentru realizarea unor raporturi sociale și profesionale care să asigure demnitatea persoanelor, eficiența activității, precum și creșterea calității activității, se recomandă respectarea normelor de conduită prevăzute la alin. (1)-(3) și de către celelalte subiecte ale acestor raporturi.

Conduita în cadrul relațiilor internaționale

Art. 132 Personalul care reprezintă autoritatea sau instituția publică în cadrul unor organizații internaționale, instituții de învățământ, conferințe, seminarii și alte activități cu caracter internațional are obligația să promoveze o imagine favorabilă țării și autorității sau instituției publice pe care o reprezintă.

Art. 133 În deplasările externe, angajații sunt obligați să aibă o conduită corespunzătoare regulilor de protocol și le este interzisă încălcarea legilor și obiceiurilor țării gazdă.

Interdicția privind acceptarea cadourilor, serviciilor și avantajelor

Art. 134 Personalul nu trebuie să solicite ori să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, care le sunt destinate personal, familiei, părinților, prietenilor ori persoanelor cu care au avut relații de afaceri sau de natură politică, care le pot influența imparțialitatea în exercitarea funcțiilor publice deținute ori pot constitui o recompensă în raport cu aceste funcții. Participarea la procesul de luare a deciziilor.

Art. 135 În procesul de luare a deciziilor, angajații au obligația să acționeze conform prevederilor legale și să își exercite capacitatea de apreciere în mod fundamentat și imparțial.

Art. 136 Personalului îi este interzis să promită luarea unei decizii de către conducerea Institutului, de către alți angajați, precum și îndeplinirea atribuțiilor în mod privilegiat.

Obiectivitate în evaluare

Art. 137 În exercitarea atribuțiilor specifice funcțiilor de conducere, angajații au obligația să asigure egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru personalul TESA din subordine.

Art. 138 Personalului TESA care ocupă funcții de conducere îi revine obligația să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, atunci când propun ori aprobă promovări, numiri sau eliberări din funcții ori acordarea de stimulente financiare, excluzând orice formă de favoritism ori discriminare.

Art. 139 Se interzice personalului TESA de conducere să favorizeze sau să defavorizeze accesul ori promovarea în funcție pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme cu principiile prevăzute mai sus.

CAPITOLUL 4 RĂSPUNDEREA

Art. 140 Încălcarea dispozițiilor prezentului cod de conduită atrage răspunderea disciplinară a personalului TESA, în condițiile legii și a Regulamentului Intern.

Art. 141 Comisia de disciplină are competența de a cerceta încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită și de a propune aplicarea sancțiunilor disciplinare, în condițiile legii.

Art. 142 Personalul TESA nu poate fi sancționat sau prejudiciat în niciun fel pentru sesizarea cu bunăcredință a comisiei de disciplină competente, în condițiile legii, cu privire la cazurile de încălcare a normelor de conduită – Avertizorul de interes public.

Art. 143 În cazurile în care faptele săvârșite întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, vor fi sesizate organele de urmărire penală competente, în condițiile legii.

Art. 144 Personalul TESA răspunde potrivit legii în cazurile în care, prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduită profesională, creează prejudicii persoanelor fizice sau juridice.

CAPITOLUL 5 ETICA SI DEONTOLOGIA CONSILIERULUI JURIDIC

Art. 145 Integritatea și autonomia profesională, respectarea legilor, probitatea, onoarea, vigilența, confidențialitatea, organizarea, eficacitatea și perseverența sunt principiile care guvernează activitatea

consilierului juridic.

Art. 146 Îndeplinirea corectă și în timp util a atribuțiilor profesionale conferă substanță principiului integrității profesionale.

Art. 147 Autonomia și independența profesională a consilierului juridic se manifestă prin asumarea unor responsabilități și acționarea la moment oportun într-un context determinat.

Art. 148 Consilierii juridici sunt independenți din punct de vedere profesional și se supun numai Constituției României, legii, statutului profesiei și prezentului cod de deontologie profesională. Prin independență profesională în sensul prezentului cod se înțelege libertatea de acțiune și de opinie care este limitată doar prin dispoziții legale sau regulamentare aplicabile profesiei de consilier juridic.

Art. 149 Corectitudinea și integritatea morală sunt valori fundamentale pe care consilierul juridic este obligat să le respecte atât în timpul serviciului cât și în afara acestuia.

Art. 150 Rezultatul activității consilierului juridic este o consecință a urmăririi atente și continue a derulării sarcinilor încredințate.

Art. 151 Datoria fiecărui consilier juridic este să păstreze secretul datelor și informațiilor de care a luat la cunoștință în virtutea exercitării profesiei cu excepția unor dispoziții legale sau statutare contrare. Confidențialitatea datelor și informațiilor deținute contribuie la crearea unui climat de siguranță pentru entitatea beneficiară a serviciilor oferite.

Art. 152 Organizarea riguroasă a activității consilierului juridic se face în scopul satisfacerii celor mai exigente standarde de calitate și eficacitate a muncii.

Art. 153 Prin discernerea între serviciul oferit și așteptările beneficiarului, între așteptările personale, profesionale și consecințele economice, în activitatea consilierului juridic primează respectarea legii.

Art. 154 Consilierul juridic este obligat să depună efortul necesar pentru realizarea și reușita sarcinilor ce îi revin în exercitarea profesiei.

Art. 155 Respectarea și aplicarea principiilor enunțate constituite un deziderat și un scop al exercitării profesiei de consilier juridic. Respectarea lor se impune chiar și în afara exercitării activității profesionale, consilierul juridic fiind obligat să se abțină de la săvârșirea de fapte ilegale sau contrarii dispozițiilor statutare ale asociației profesionale din care face parte, de natură a aduce atingere principiilor fundamentale, ordinii publice și bunelor moravuri sau demnității profesiei de consilier juridic.

TITLUL VII

AVERTIZORUL

Preambul

Încălcarea dispozițiilor prezentului cod de conduită atrage răspunderea disciplinară a personalului contractual, în condițiile legii. Organele cu atribuții disciplinare au competența de a cerceta încălcarea prevederilor prezentului cod și de a propune aplicarea sancțiunilor disciplinare în condițiile legii.

În cazurile în care faptele săvârșite întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, vor fi sesizate organele de urmarire penală competente, în condițiile legii.

Personalul instituției răspunde patrimonial, potrivit legii, în cazurile în care, prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduită profesională, aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice.

Pentru articularea conduitei angajaților cu răspunderea disciplinară, materială, civilă sau penală, prevăzută de lege și de fiecare titlu al prezentului cod s-a introdus în legislația românească conceptul de AVERTIZOR

Protecția avertizorului în interes public are la bază nevoia de a defini o modalitate concretă privind avertizarea în interes public, precum și protecția personalului unității, care semnalează încălcări ale legii, conform Legii nr. 361 din 16 decembrie 2022.

De asemenea, prevederile cuprinzând protecția avertizorului în interes public își propun să crească încrederea angajaților și asigure un mediu de moralitate în cadrul personalului medical, scopul final fiind acela de a fi realizate servicii de sănătate, de calitate.

Art. 156 Termeni și expresii

Termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1. încălcări ale legii - fapte care constau într-o acțiune sau inacțiune care constituie nerespectări ale dispozițiilor legale, care privesc domenii cum ar fi: achizițiile publice; serviciile, produsele și piețele financiare, precum și prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului; siguranța și conformitatea produselor; siguranța transportului; protecția mediului; protecția radiologică și siguranța nucleară; siguranța alimentelor și a hranei; sănătatea publică; protecția vieții private și a datelor cu caracter personal și a securității rețelelor și sistemelor informatice, încălcări care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene, astfel cum sunt menționate la art. 325 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și cum sunt detaliate în măsurile relevante ale Uniunii Europene; încălcări referitoare la piața internă, menționate la art. 26 alin. (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, inclusiv încălcări ale normelor Uniunii Europene în materie de concurență și de ajutoare de stat, precum și încălcări referitoare la piața internă în ceea ce privește actele care încalcă normele privind impozitarea societăților sau mecanismele al căror scop este obținerea unui avantaj fiscal ce contravine obiectului sau scopului dreptului aplicabil în materie de impozitare a societăților, ce reprezintă abateri disciplinare, contravenții sau infracțiuni, sau care contravin obiectului sau scopului legii;
2. informații referitoare la încălcări ale legii - informații, inclusiv suspiciuni rezonabile, cu privire la încălcări efective sau potențiale ale legii, care s-au produs sau care sunt susceptibile să se producă în cadrul autorităților, instituțiilor publice sau în cadrul altor persoane juridice de drept public, precum și în cadrul persoanelor juridice de drept privat, în care lucrează sau a lucrat avertizorul în interes public sau cu care acesta este sau a fost în contact prin intermediul activității sale, precum și informațiile cu privire la încercări de a ascunde astfel de încălcări;
3. raportare - comunicarea orală sau scrisă de informații, potrivit modalităților prevăzute de lege, cu privire la orice faptă care reprezintă o încălcare a legii;
4. raportare internă - comunicarea orală sau scrisă de informații referitoare la încălcări ale legii din cadrul unei autorități, instituții publice, persoane juridice de drept public, precum și din cadrul persoanelor juridice de drept privat. Raportarea internă se realizează prin mijloacele puse la dispoziție de autoritățile, instituțiile publice, persoanele juridice de drept public, precum și de persoanele juridice de drept privat pentru efectuarea de raportări privind încălcări ale legii, acestea constituind canalele interne de raportare;
5. raportare externă - comunicarea orală sau scrisă de informații referitoare la încălcări ale legii realizată prin canalele externe de raportare reprezentate de autoritățile prevăzute de lege;
6. divulgare publică - punerea la dispoziție, în orice mod, în spațiul public a informațiilor referitoare la încălcări ale legii;
7. avertizor în interes public - persoana fizică care efectuează o raportare sau divulgă public informații

referitoare la încălcări ale legii, obținute în context profesional;

8. facilitator - persoana fizică ce asistă avertizorul în interes public în procesul de raportare într-un context profesional și a cărei asistență trebuie să fie confidențială;

9. context profesional - activități profesionale, actuale sau anterioare, de orice natură, remunerate sau nu, desfășurate în cadrul autorităților, instituțiilor publice, altor persoane juridice de drept public, precum și în cadrul persoanelor juridice de drept privat, în baza cărora persoanele pot obține informații referitoare la încălcări ale legii și pot suferi represalii în caz de raportare a acestora;

10. lucrător - persoana fizică ce se află într-un raport de muncă sau raport de serviciu, în temeiul dispozițiilor de drept comun sau speciale în materie, și prestează muncă în schimbul unei remunerații;

11. persoană vizată prin raportare - persoana fizică sau juridică menționată în raportare sau în divulgarea publică drept persoana căreia i se atribuie încălcarea legii sau cu care persoana respectivă este asociată;

12. represalii - orice acțiune sau omisiune, directă sau indirectă, apărută într-un context profesional, care este determinată de raportarea internă sau externă ori de divulgarea publică și care provoacă sau poate provoca prejudicii avertizorului în interes public;

13. acțiuni subsecvente - orice acțiune întreprinsă de către destinatarul unei raportări interne sau de către autoritatea competentă în vederea soluționării raportării și, acolo unde este cazul, a remedierii încălcării raportate;

14. informarea - transmiterea către avertizorul în interes public a unor informații referitoare la acțiunile subsecvente și la motivele unor astfel de acțiuni;

15. autoritate competentă să primească raportări privind încălcări ale legii reprezintă:

a) autoritățile și instituțiile publice care, potrivit dispozițiilor legale speciale, primesc și soluționează raportări referitoare la încălcări ale legii, în domeniul lor de competență;

b) Agenția Națională de Integritate, denumită în continuare Agenția;

c) alte autorități și instituții publice cărora Agenția le transmite raportările spre competență soluționare;

16. persoana desemnată - responsabilul cu atribuții specifice, numit la nivelul, institutului.

Art. 157 Principii generale

Principiile care guvernează protecția raportărilor privind încălcări ale legii sunt următoarele:

a) principiul legalității, potrivit căruia autoritățile, instituțiile publice, alte persoane juridice de drept public, precum și persoanele juridice de drept privat au obligația de a respecta drepturile și libertățile fundamentale, prin asigurarea respectării depline, printre altele, a libertății de exprimare și de informare, a dreptului la protecția datelor cu caracter personal, a libertății de a desfășura o activitate comercială, a dreptului la un nivel ridicat de protecție a consumatorilor, a dreptului la un nivel ridicat de protecție a sănătății umane, a dreptului la un nivel ridicat de protecție a mediului, a dreptului la o cale de atac eficientă și a dreptului la apărare;

b) principiul responsabilității, potrivit căruia avertizorul în interes public are obligația de a prezenta date sau informații cu privire la faptele raportate;

c) principiul imparțialității, potrivit căruia examinarea și soluționarea raportărilor se fac fără subiectivism, indiferent de convingerile și interesele persoanelor responsabile de soluționarea acestora;

d) principiul bunei administrări, potrivit căruia autoritățile și instituțiile publice, alte persoane juridice de drept public sunt datorate să își desfășoare activitatea în realizarea interesului general, cu un grad ridicat de profesionalism, în condiții de eficiență și eficacitate a folosirii resurselor;

e) principiul echilibrului, potrivit căruia nicio persoană nu se poate prevala de prevederile prezentei legi pentru a diminua sancțiunea administrativă sau disciplinară pentru o faptă a sa mai gravă care nu are legătură cu raportarea;

f) principiul bunei-credințe, potrivit căruia este ocrotită persoana care a avut motive întemeiate să creadă că informațiile referitoare la încălcările raportate erau adevărate la momentul raportării și că respectivele

informații intrau în domeniul de aplicare al prezentei legi.

Art. 158 Modalități de raportare și dispoziții comune aplicabile raportărilor privind încălcări ale legii

Modalități de raportare

(1) În temeiul prezentei legi, modalitățile de raportare sunt următoarele:

- a) raportarea internă;
- b) raportarea externă.

(2) Raportarea privind încălcări ale legii se efectuează, în principal, prin intermediul canalelor interne de raportare existente. Avertizorul în interes public care efectuează o raportare privind încălcări ale legii poate alege, însă, între canalul intern de raportare și canalul extern de raportare. La alegerea canalului de raportare avertizorul în interes public poate lua în considerare aspecte precum:

- a) existența riscului de represalii, în cazul raportării prin canalele interne;
- b) imposibilitatea remedierii încălcării în mod eficace prin intermediul canalelor interne de raportare.

(3) Raportarea se face în scris, pe suport hârtie sau în format electronic, prin comunicare la liniile telefonice sau prin alte sisteme de mesagerie vocală, sau prin întâlnire față în față, la cererea avertizorului în interes public.

Art. 159 Conținutul raportărilor

(1) Raportarea cuprinde, cel puțin, următoarele: numele și prenumele, datele de contact ale avertizorului în interes public, contextul profesional în care au fost obținute informațiile, persoana vizată, dacă este cunoscută, descrierea faptei susceptibile să constituie încălcare a legii în cadrul unei autorități, instituții publice, oricărei alte persoane juridice de drept public, precum și în cadrul persoanei juridice de drept privat, precum și, după caz, probele în susținerea raportării, data și semnătura, după caz.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), raportarea care nu cuprinde numele, prenumele, datele de contact sau semnătura avertizorului în interes public se examinează și se soluționează în măsura în care conține indicii referitoare la încălcări ale legii.

Art. 160 Evidența raportărilor

(1) Raportările se înscriu într-un registru, care cuprinde data primirii raportării, numele și prenumele, datele de contact ale avertizorului în interes public, obiectul raportării și modalitatea de soluționare. Institutul, prin persoana sau compartimentul desemnat, are obligația de a păstra evidența raportărilor în registru. Registrul se ține în format electronic. Institutul are obligația de a menține statistici cu privire la raportările care privesc încălcări ale legii.

(2) Institutul păstrează evidența tuturor raportărilor primite cu respectarea cerințelor privind confidențialitatea. Raportările se păstrează 5 ani. După expirarea perioadei de păstrare de 5 ani, acestea se distrug, indiferent de suportul pe care sunt păstrate.

(3) În cazul în care pentru raportare se utilizează o linie telefonică sau un alt sistem de mesagerie vocală, persoana desemnată are obligația de a documenta raportarea în unul dintre următoarele moduri:

- a) prin efectuarea unei înregistrări a conversației într-o formă durabilă și accesibilă, sub rezerva consimțământului avertizorului în interes public;
- b) printr-o transcriere completă și exactă a conversației.

(4) În cazul în care pentru raportare se utilizează o linie telefonică sau un alt sistem de mesagerie vocală în care conversațiile nu pot fi înregistrate, persoana desemnată are obligația de a întocmi un proces-verbal de transcriere completă și exactă a conversației. Persoanele desemnate oferă avertizorului în interes public posibilitatea de a verifica, de a rectifica și de a-și exprima acordul cu privire la procesul-verbal al conversației, prin semnarea acestuia.

(5) În cazul în care avertizorul în interes public solicită ca raportarea să aibă loc în prezența persoanei

desemnate, aceasta are obligația de a întocmi un proces-verbal de consemnare, într-o formă durabilă și accesibilă, sub rezerva consimțământului avertizorului în interes public. Persoana desemnată oferă avertizorului în interes public posibilitatea de a verifica, de a rectifica și de a-și exprima acordul cu privire la procesul-verbal al conversației, prin semnarea acestuia.

(6) În cazul în care avertizorul în interes public nu își exprimă consimțământul pentru transcrierea sau înregistrarea conversației, acesta este îndrumat să raporteze în scris, pe suport hârtie, persoanei desemnate, sau în format electronic, la o adresă de poștă electronică dedicată.

(7) Termenul prevăzut la alin. (2) se aplică și în cazul transcrierii prevăzute la alin. (3) lit. b) și al proceselor-verbale prevăzute la alin. (4) și (5).

Art. 161 Obligația de a păstra confidențialitatea

(1) Persoana desemnată să soluționeze raportarea are obligația de a nu dezvălui identitatea avertizorului în interes public și nici informațiile care ar permite identificarea directă sau indirectă a acestuia, cu excepția situației în care are consimțământul expres al acestuia.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), identitatea avertizorului în interes public și orice altă informație prevăzută la alin. (1) pot fi divulgate numai în cazul în care acest lucru este o obligație impusă de lege, cu respectarea condițiilor și a limitelor prevăzute de aceasta.

(3) În cazul prevăzut la alin. (2), avertizorul în interes public este informat anterior, în scris, cu privire la divulgarea identității și a motivelor divulgării datelor confidențiale în cauză. Obligația nu există în cazul în care informarea ar periclita investigațiile sau procedurile judiciare.

(4) Obligația de a păstra confidențialitatea nu există în cazul în care avertizorul în interes public a dezvăluit în mod intenționat identitatea sa în contextul unei divulgări publice.

(6) Obligația de a păstra confidențialitatea se menține și în cazul în care raportarea ajunge din eroare la o altă persoană din cadrul autorității, instituției publice, oricărei alte persoane juridice de drept public, precum și din cadrul persoanelor juridice de drept privat alta decât persoana desemnată. În acest caz, raportarea este înaintată, de îndată, persoanei desemnate.

Art. 162 Raportarea prin canale interne de raportare

Institutul are obligația de a identifica sau institui canale interne de raportare și de a stabili proceduri de raportare internă și pentru efectuarea de acțiuni subsecvente. Terțul desemnat are obligația de a aplica procedura privind raportarea.

Art. 163 Procedura privind raportarea internă

(1) Procedurile de raportare internă și de efectuare de acțiuni subsecvente trebuie să cuprindă următoarele elemente:

a) conceperea, instituirea și gestionarea modalității de primire a raportărilor astfel încât să fie protejată confidențialitatea identității avertizorului în interes public și a oricărei părți terțe menționate în raportare și să se împiedice accesul la raportare al personalului neautorizat;

b) obligația de a transmite avertizorului în interes public confirmarea primirii raportării, în termen de cel mult 7 zile calendaristice de la primirea acesteia;

c) desemnarea unei persoane cu atribuții în ceea ce privește primirea, înregistrarea, examinarea, efectuarea de acțiuni subsecvente și soluționarea raportărilor, care să acționeze cu imparțialitate și care să fie independent în exercitarea acestor atribuții;

d) efectuarea cu diligență a acțiunilor subsecvente de către persoana desemnată;

e) obligația de informare a avertizorului în interes public cu privire la stadiul acțiunilor subsecvente, în termen de cel mult 3 luni de la data confirmării de primire sau, în cazul în care nu i s-a confirmat primirea raportării, de la expirarea termenului de 7 zile prevăzut la lit. b), precum și, ulterior, ori de câte ori sunt

înregistrate evoluții în desfășurarea acțiunilor subsecvente, cu excepția cazului în care informarea ar putea periclita desfășurarea acestora;

- f) obligația de informare a Conducerii Institutului, cu privire la modalitatea de soluționare a raportării;
 - g) obligația de a furniza informații clare și ușor accesibile privind procedurile de raportare externă către autoritățile competente și, după caz, către instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii Europene;
 - h) obligația de informare a avertizorului în interes public cu privire la modalitatea de soluționare a raportării.
- (2) Persoana desemnată, precum și mijloacele de raportare trebuie aduse la cunoștința fiecărui angajat, prin afișare pe pagina de internet a instituției și prin afișare la sediu, într-un loc vizibil și accesibil. Angajatorul trebuie să se asigure că, în orice moment, cel puțin un mijloc de raportare este accesibil.

Art. 164 Clasarea raportării interne

(1) Raportarea se clasează atunci când:

- a) nu conține elementele prevăzute de lege, altele decât datele de identificare a avertizorului în interes public, iar persoana desemnată a solicitat completarea acesteia în termen de 15 zile, fără ca această obligație să fie îndeplinită;
 - b) raportarea este transmisă anonim și nu conține suficiente informații referitoare la încălcări ale legii, care să permită analiza și soluționarea raportării, iar persoana desemnată a solicitat completarea acesteia în termen de 15 zile, fără ca această obligație să fie îndeplinită.
- (2) În situația prevăzută la alin. (1) lit. a), soluția de clasare se comunică avertizorului în interes public, cu indicarea temeiului legal.
- (3) În cazul în care o persoană face mai multe raportări cu același obiect, acestea se conexează, avertizorul în interes public urmând să primească o singură informare. Dacă după trimiterea acesteia se primește o nouă raportare cu același obiect, fără a prezenta informații suplimentare care să justifice o acțiune subsecventă diferită, aceasta se clasează.
- (4) Persoana desemnată poate decide încheierea procedurii dacă după examinarea raportării se constată că este o încălcare în mod clar minoră și nu necesită acțiuni subsecvente suplimentare, altele decât închiderea procedurii. Această prevedere nu aduce atingere obligației de a păstra confidențialitatea, de a informa avertizorul în interes public și nu aduce atingere nici altor obligații sau altor proceduri aplicabile de remediere a încălcării raportate.
- (5) Soluția de clasare se comunică avertizorului în interes public, cu indicarea temeiului legal.

Art. 165 Divulgări publice

(1) Avertizorul în interes public care divulgă public informații privind încălcarea legii beneficiază de protecție în cazul în care este îndeplinită una dintre următoarele condiții:

- a) a raportat mai întâi intern și extern sau direct extern, însă consideră că nu au fost dispuse măsuri corespunzătoare în termenul prevăzut de lege;
- b) are motive întemeiate să considere că:
 - 1. încălcarea poate constitui un pericol iminent sau evident pentru interesul public sau riscul unui prejudiciu care nu mai poate fi remediat; sau
 - 2. în cazul raportării externe există un risc de represalii sau o probabilitate redusă ca încălcarea să fie remediată în mod eficace având în vedere circumstanțele specifice ale raportării.

(2) Sesizarea privind încălcarea legii prin divulgare publică se poate adresa presei, organizațiilor profesionale, sindicale sau patronale, organizațiilor neguvernamentale, comisiilor parlamentare sau prin punerea la dispoziție în orice mod în spațiul public a informațiilor referitoare la încălcări ale legii.

Art. 166 Măsuri de protecție, măsuri de sprijin și măsuri reparatorii Condiții

(1) Pentru a beneficia de măsurile de protecție, avertizorul în interes public trebuie să întrunească cumulativ următoarele condiții:

- a) să fie una dintre persoanele care efectuează raportări potrivit prevederilor legale și care a obținut informații referitoare la încălcări ale legii într-un context profesional;
- b) să fi avut motive întemeiate să creadă că informațiile referitoare la încălcările raportate erau adevărate la momentul raportării;
- c) să fi efectuat o raportare internă, o raportare externă sau o divulgare publică.

(2) Pentru a beneficia de măsurile reparatorii, avertizorul în interes public trebuie să îndeplinească cumulativ condițiile prevăzute la alin. (1), precum și condiția ca represaliile să fie consecința raportării efectuate.

(3) Măsurile prevăzute de prezentul capitol se aplică și:

- a) facilitatorilor;
- b) persoanelor terțe care au legături cu avertizorul în interes public și care ar putea să sufere represalii într-un context profesional, cum ar fi colegi sau rude ale acestuia;
- c) persoanelor juridice deținute de către avertizorul în interes public sau pentru care avertizorul în interes public lucrează sau cu care are alte tipuri de legături într-un context profesional;
- d) avertizorului în interes public care, în mod anonim, a raportat sau a divulgat public informații referitoare la încălcări, dar este ulterior identificat și suferă represalii;
- e) avertizorului în interes public care efectuează raportări către instituțiile, organele, oficiile sau agențiile competente ale Uniunii Europene.

Art. 167 Exonerarea de răspundere

(1) În vederea protejării împotriva represaliilor, persoanele beneficiază de măsurile prevăzute la alin. (2)-(7).

(2) Avertizorul în interes public care efectuează o raportare sau divulgare publică a unor informații privind încălcări ale legii nu încalcă dispozițiile legale sau clauzele contractuale privind divulgarea de informații și nu răspunde pentru raportarea sau divulgarea publică a unor astfel de informații, cu condiția să fi efectuat o raportare sau divulgare publică în condițiile prezentei legi și să fi avut motive întemeiate să creadă că raportarea sau divulgarea a fost necesară pentru dezvoltarea unei încălcări a legii.

(3) Avertizorul în interes public care dobândește sau accesează date și informații de care are cunoștință în virtutea atribuțiilor de serviciu sau a raporturilor de muncă nu răspunde dacă accesarea sau dobândirea are ca scop raportarea sau dezvoltarea publică a unei încălcări a legii, iar raportarea sau divulgarea publică s-a efectuat în condițiile prezentei legi.

(4) Răspunderea avertizorilor în interes public pentru acte sau omisiuni care nu au legătură cu raportarea sau divulgarea publică sau care nu sunt necesare pentru dezvoltarea unei încălcări a legii este supusă dispozițiilor de drept comun.

(5) În cadrul procedurilor judiciare care vizează încălcări precum încălcarea dreptului la imagine, încălcarea drepturilor de autor, încălcarea secretului profesional, încălcarea normelor de protecție a datelor, divulgarea secretelor comerciale sau acțiunile în despăgubire, nu se poate angaja răspunderea persoanelor prevăzute la art. 2 și art. 20 alin. (3) din Legea nr. 361 din 16 decembrie 2022 ca urmare a raportărilor sau a divulgărilor publice efectuate în condițiile legii. Persoanele prevăzute la art. 2 și art. 20 alin. (3) au dreptul să invoce respectiva raportare sau divulgare publică pentru a urmări închiderea cauzei, cu condiția să fi avut motive întemeiate să considere că raportarea sau divulgarea publică a fost necesară pentru dezvoltarea unei încălcări a legii, în temeiul prezentei legi.

(6) În cazul în care o persoană raportează sau divulgă public informații referitoare la încălcări ale legii în condițiile prezentei legi și aceste informații includ secrete comerciale, o astfel de raportare sau divulgare publică este considerată legală în condițiile art. 3 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 25/2019 privind protecția know-how-ului și a informațiilor de afaceri nedivulgate care constituie secrete comerciale împotriva dobândirii, utilizării și divulgării ilegale, precum și pentru modificarea și completarea unor acte

normative.

(7) Persoanele care au efectuat o raportare sau divulgare publică în condițiile prezentei legi au dreptul la repararea integrală a prejudiciului suferit ca urmare a raportării sau divulgării publice.

Art. 168 Interdicția represaliilor

(1) Este interzisă orice formă de represalii împotriva avertizorilor în interes public, amenințări cu represalii sau tentative de represalii, în special cele care privesc:

- a) orice suspendare a contractului individual de muncă ori a raportului de serviciu;
- b) concedierea sau eliberarea din funcția publică;
- c) modificarea contractului de muncă sau a raportului de serviciu;
- d) reducerea salariului și schimbarea programului de lucru;
- e) retrogradarea sau împiedicarea promovării în muncă sau în funcția publică și a dezvoltării profesionale, inclusiv prin evaluări negative ale performanței profesionale individuale, inclusiv a funcționarilor publici, sau prin recomandări negative pentru activitatea profesională desfășurată;
- f) aplicarea oricărei alte sancțiuni disciplinare;
- g) constrângerea, intimidarea, hărțuirea;
- h) discriminarea, crearea unui alt dezavantaj sau supunerea la un tratament inechitabil;
- i) refuzul de a transforma un contract de muncă pe o perioadă determinată într-un contract de muncă pe durată nedeterminată, în cazul în care lucrătorul a avut așteptări legitime că i s-ar oferi un post permanent;
- j) refuzul de a reînnoi un contract de muncă pe o perioadă determinată sau încetarea anticipată a unui astfel de contract;
- k) cauzarea de prejudicii, inclusiv la adresa reputației persoanei în cauză, în special pe platformele de comunicare socială, sau pierderi financiare, inclusiv sub forma pierderii oportunităților de afaceri și a pierderii de venituri;
- l) includerea pe o listă sau într-o bază de date negativă, pe baza unui acord sectorial sau la nivel de industrie, formal sau informal, care poate presupune că persoana în cauză nu își va găsi, în viitor, un loc de muncă în respectivul sector sau în respectiva industrie;
- m) rezilierea unilaterală extrajudiciară a unui contract pentru bunuri sau servicii, fără a fi îndeplinite condițiile în acest sens;
- n) anularea unei licențe sau a unui permis;
- o) solicitarea de efectuare a unei evaluări psihiatrice sau medicale.

(2) La cererea avertizorului în interes public cercetat disciplinar, în termen de maximum un an de la data raportării, baroul din circumscripția locului de desfășurare a activității avertizorului în interes public asigură asistența judiciară gratuită pe parcursul procedurii disciplinare.

Art. 169 Contestarea măsurilor luate ca represalii

(1) Avertizorul în interes public poate contesta măsurile prevăzute, printr-o cerere adresată instanței competente, în funcție de natura litigiului, în a cărei circumscripție teritorială acesta își are domiciliul.

(2) În litigiile prevăzute, sarcina de a dovedi că măsura contestată este justificată de alte motive decât cele care au legătură cu raportarea sau divulgarea publică revine, după caz, fie angajatorului, fie entității cu privire la care se face contestarea privind represaliile.

(3) Instanța poate dispune, pe calea ordonanței președințiale, chiar dacă nu există judecată asupra fondului, suspendarea măsurilor prevăzute anterior.

(4) La cererea avertizorului în interes public care dorește să conteste măsurile prevăzute anterior, baroul din circumscripția locului de desfășurare a activității avertizorului în interes public asigură asistența judiciară gratuită.

(5) Dacă instanța constată că măsura a fost dispusă ca represalii în considerarea raportării sau a divulgării

publice, aceasta poate dispune, după caz, desființarea măsurii, repunerea părților în situația anterioară, repararea prejudiciului, încetarea măsurii și interzicerea ei pe viitor, precum și orice alte măsuri pentru încetarea formelor de represalii.

(6) Odată cu luarea oricăreia dintre măsurile prevăzute anterior, instanța va dispune, în toate cazurile, și obligarea autorității, instituției publice sau persoanei juridice de drept public sau persoanei juridice de drept privat la publicarea într-un cotidian local sau național, pe cheltuiala sa, a unui extras din hotărârea prin care a fost constatată dispunerea în mod nelegal a uneia dintre măsurile prevăzute la art. 22. Extrasul se publică și pe pagina de internet existentă a autorității, instituției publice, persoanei juridice de drept public sau persoanei juridice de drept privat, precum și pe pagina de internet a Agenției, cu respectarea legislației privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal.

(7) Dacă instanța constată că împotriva aceluiași avertizor în interes public au fost dispuse, de cel puțin două ori, represalii în considerarea aceleiași raportări sau divulgări publice, aceasta poate dispune, după caz, oricare dintre măsurile prevăzute la alin. (5), precum și aplicarea unei amenzi civile în cuantum de până la 40.000 de lei.

(8) Dispozițiile prevăzute la alin. (1)-(7) se aplică și celorlalte persoane prevăzute la art. 20 alin. (3) din Legea nr. 361 din 16 decembrie 2022.

Art. 170 Protecția identității persoanei vizate și a terțelor persoane

(1) Normele privind protecția identității aplicabile avertizorilor în interes public, prevăzute la art. 8 alin. (1), art. 13 alin. (2) lit. c) și art. 31 din Legea nr. 361 din 16 decembrie 2022, se aplică și persoanei vizate, precum și persoanelor terțe la care se face referire în raportare.

(2) Identitatea persoanei vizate este protejată cât timp sunt în desfășurare acțiunile subsecvente raportării sau divulgării publice, cu excepția cazului în care, ca urmare a soluționării raportării sau divulgării, se constată că persoana vizată nu este vinovată de încălcările legii ce au făcut obiectul raportării sau divulgării.

(3) Persoanele vizate au dreptul la apărare, inclusiv dreptul de a fi ascultate și dreptul de acces la propriul dosar.

Art. 171 Condiții privind cercetarea disciplinară

(1) La solicitarea avertizorului în interes public cercetat disciplinar ca urmare a raportării interne, externe sau divulgării publice, comisia de disciplină din cadrul institutului, are obligația de a invita presa și un reprezentant al sindicatului sau al asociației profesionale sau un reprezentant al salariaților, după caz.

(2) Anunțul se face prin comunicat pe pagina de internet a autorității, instituției publice, persoanei juridice de drept public sau persoanei juridice de drept privat cu cel puțin 3 zile lucrătoare înaintea ședinței, sub sancțiunea nulității raportului și a sancțiunii disciplinare aplicate.

Art. 172 Interzicerea renunțării la drepturi și la măsuri reparatorii

(1) Drepturile și măsurile prevăzute de Legea nr. 361 din 16 decembrie 2022 nu pot face obiectul unei renunțări sau limitări prin contract, formă sau condiții de încadrare în muncă, inclusiv un acord de arbitraj prealabil unui litigiu.

(2) Orice tranzacție prin care se urmărește limitarea sau renunțarea la drepturile și măsurile prevăzute de prezenta lege este nulă de drept.

Sanctiuni

Art. 173 Răspunderea

Încălcarea prevederilor Legii nr. 361 din 16 decembrie 2022 atrage, după caz, răspunderea civilă, disciplinară, contravențională sau penală.

Art. 174 Raportarea nereală

Raportarea de informații privind încălcări ale legii, cunoscând că acestea sunt nereală, constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 2.500 lei la 30.000 lei, dacă fapta nu a fost săvârșită în astfel de condiții încât să fie considerată, potrivit legii, infracțiune.

Art. 175

Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de către personalul din cadrul structurii de specialitate a Agenției.

Capitolul VIII

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 176 Prelucrarea datelor cu caracter personal

(1) Toate prelucrările de date cu caracter personal efectuate în temeiul prezentei legi, inclusiv schimbul sau transmiterea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente, se desfășoară potrivit dispozițiilor din Regulamentul (UE) 2016/679 și din Legea nr. 363/2018, precum și dispozițiilor din Regulamentul (UE) 2018/1.725.

(2) Datele cu caracter personal care nu sunt necesare pentru soluționarea unei anumite raportări nu se colectează sau, dacă sunt colectate în mod accidental, se șterg.

Art. 177 Aplicarea legii în timp

Avertizările formulate și nesoluționate înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi rămân supuse dispozițiilor legale în vigoare la data formulării.

Art. 178 Institutul are obligația elaborării sau, după caz, a revizuirii, în conformitate cu dispozițiile prevederilor legale, a procedurilor interne aplicabile.

Șefii de Secții/Servicii/personalul din cadrul Secțiilor/Serviciilor/Compartimentelor pun în aplicare prevederile prezentului Cod de conduită și răspund pentru aplicare.

Avizat azi de către Consiliul Etic conform Proces verbal nr...../.....

Președinte Consiliu Etic, Dr. Adrian Ștef

Aprobat, Comitet Director

Manager, Președintele comisiei de monitorizare – Jr. Florin CRISAN

Director medical, Prof. Dr. Adrian MOLNAR

Director Financiar-contabil, Ec. Isabela LUCA